АНОТАЦІЇ

КУЗЬМІНСЬКИЙ Анатолій Іванович. ПРОБЛЕМИ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ (РЕЦЕПЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОГО І ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ)

Стаття присвячена проблемам студентського самоуправління в українських і європейських університетах. Розглядаються форми, структура, функції і особливості студентських самоврядних організацій у вищій школі України, а також Франції і Великобританії. Наголошується необхідності формування в українських студентів почуття самостійності, самовідповідальності у прийнятті і реалізації конкретних рішень. Показано європейський досвід самоврядування в університетах, зокрема форми представлення та самоорганізації студентів Франції: центральні ради університетів (адміністративна, рада з питань навчання та університетського життя, наукова рада, рада стратегічної орієнтації, рада лабораторії, асоціації, синдикати та ін.). Розкрито функціонування основного інструмента Міністерства національної освіти Франції у розв'язанні проблем студентів – Національної ради вищої освіти та науки і Центру університетських і навчальних справ. Описано технологію виборів до самоврядних студентських органів.

Подано загальну характеристику системи студентського самоврядування у Великобританії: діяльність студентських організацій у вищих навчальних закладах, характеристику, основні цілі й форми їх досягнення. Більш детально розглянуто стан студентського самоуправління у Великобританії на прикладі діяльності Студентської спілки Кембріджського університету.

Ключові слова: студентське самоуправління, форми, структура, функції органів студентського самоврядування в університетах Франції й Великобританії.

КУЗЬМИНСКИЙ Анатолий Иванович. ПРОБЛЕМЫ СТУДЕНЧЕСКОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ (РЕЦЕПЦИЯ ОТЕЧЕСТВЕННОГО И ЕВРОПЕЙСКОГО ОПЫТА)

Статья посвящена проблемам студенческого самоуправления в украинских и европейских университетах. Рассматриваются формы, структура, функции и особенности студенческих самоуправляющихся организаций в высшей школе Украины, а также Франции и Великобритании. Отмечается необходимость формирования у студентов чувства самостоятельности, самоответственности в принятии и реализации конкретных решений. Показано европейский опыт самоуправления в университетах, в частности формы представления и самоорганизации студентов Франции: центральные совета университетов (административная, совет по вопросам обучения и университетской жизни, научный совет, совет стратегической ориентации, совет лаборатории, ассоциации, синдикаты и проч.). Раскрыто функционирование основного инструмента Министерства национального образования Франции в решении проблем студентов—Национального совета высшего образования и науки и Центра университетских и учебных дел. Описана технология выборов в самоуправляющихся студенческих органов.

Подано общую характеристику системы студенческого самоуправления в Великобритании: деятельность студенческих организаций в высших учебных заведениях, характеристику, основные цели и формы их достижения. Более детально рассмотрено состояние студенческого самоуправления в Великобритании на примере деятельности Студенческого союза Кембриджского университета.

Ключевые слова: студенческое самоуправление, формы, структура, функции органов студенческого самоуправления в университетах Франции и Великобритании.

KUZMINSKYY Anatoliy Ivanovych. PROBLEMS OF STUDENT GOVERNMENT IN HIGH SCHOOL (THE RECEPTION OF DOMESTIC AND EUROPEAN EXPERIENCE)

The article is devoted to problems of student self-government at Ukrainian and European universities. Consider the forms, structure, functions and peculiarities of student self-governing organizations in higher school of Ukraine, as well as France and Great Britain. The necessity of formation of the Ukrainian students a sense of independence, self-responsibility in making and implementing specific decisions. Shows the European experience of self-government in universities, in particular forms of representation and self-organization of students of France: the Central Council of the universities (administrative, council on education and university life, academic council, council strategic orientation, council laboratory, associations, syndicates, etc.). Reveals the functioning basic tool of the Ministry of National Education of France in solving the problems of students – the National Council of Higher Education and Science and the Center of university and academic affairs. Describes the technology of elections in the self-governing student bodies.

The general characteristics of the student government in Great Britain are forward: activities of student organizations in universities, characteristics, basic goals and forms of their achievements. More detail considered the status of student government in Great Britain as an example of the Student Union of Cambridg University

Student government in the universities of France and Great Britain is a catalyst for professional and social activity of students and its experience can be useful for universities in Ukraine in terms of joining the Bologna club and integration into the European educational space.

Key words: student self-government, forms, structure, functions of student government in the universities of France and Great Britain.

БІДА Олена Анатоліївна. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ В УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

У статті зупинилися на деяких визначеннях поняття толерантності. Висвітлено погляди вітчизняних учених на проблему толерантності та її роль у сприянні підвищенню якості підготовки вчителів, викладачів ВНЗ.

На основі теоретичного та практичного аналізу проблеми формування у студентів толерантності прийнято рішення про необхідність впровадження в процес гуманітарної підготовки педагогічних умов, які розглядаються як цілісний та взаємопов'язаний комплекс спеціально впроваджених конкретних психолого-педагогічних заходів.

Ключові слова: толерантність, навчально-виховний процес, майбутній вчитель, професійна якість.

БИДА Елена Анатолиевна. ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ К ФОРМИРОВАНИЮ ТОЛЕРАНТНОСТИ В УЧАЩИХСЯ ОСНОВНОЙ ШКОЛЫ

В статье остановились на некоторых определениях понятия толерантности. Освещены взгляды отечественных ученых на проблему толерантности и ее роль в содействии повышению качества подготовки учителей, преподавателей вузов.

На основе теоретического и практического анализа проблемы формирования у студентов толерантности принято решение о необходимости внедрения в процесс гуманитарной подготовки педагогических условий, рассматриваются как целостный и взаимосвязанный комплекс специально внедренных конкретных психолого-педагогических мероприятий.

Ключевые слова: толерантность, учебно-воспитательный процесс, будущий учитель, профессиональное качество.

BIDA Olena Anatoliivna. FUTURE TEACHERS TRAINING TO FORMATION TOLERANCE IN SECONDARY SCHOOL PUPILS

In the article we stopped for some definition of tolerance. The article deals with the views of local scientists on the issue of tolerance and its role in promoting the quality of teachers training, university lecturers.

Established that tolerance today is relevant in shaping the future teacher as a conscious citizen, actively and consciously involved in the process of building a democratic educational process capable of self-organization, was able to be tolerant, tolerant to other people's opinions, to seek and find a reasonable compromise.

It is noted that tolerance is a complex personal and professional quality, which affects all spheres of students enrolled in educational institutions. The basis of the characteristics of tolerance future teachers rely on the general mood of tolerant behavior and its intrinsic motivation, knowledge and practical skills and abilities.

Based on the theoretical analysis and practical problems the formation of students' tolerance decision on the need to implement the process of teacher humanitarian conditions that are seen as integral and interrelated set of specially introduced specific psychological and educational events. These include: the potential use of a systematic approach to create motivational component tolerance value of future teachers during humanitarian training; development and implementation of future teachers professiogram based cognitive-semantic component tolerance; activation potential an efford-reflective component tolerance future teachers through participation in a training program.

Key words: tolerance, the educational process, the future teacher professional quality.

БИРКА Маріан Філаретович. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПОБУДОВИ КРИТЕРІАЛЬНОЇ БАЗИ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

У статті уточнено сутність понять «критерій», «показник» та «рівень», які покладено в

основу критеріальної бази дослідження. Виділено й обґрунтовано сукупність критеріїв та показників професійного розвитку вчителя природничо-математичних дисциплін за його складовими. Виокремлено та охарактеризовано чотири рівні сформованості професійного розвитку вчителя природничо-математичних дисциплін: початковий, середній, високий та досконалий.

Ключові слова: критеріальна база, критерії, показники та рівні, оцінювання, професійний розвиток, вчителі природничо-математичних дисциплін.

БИРКА Мариан Филаретович. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПОСТРОЕНИЯ КРИТЕРИАЛЬНОЙ БАЗЫ ДЛЯ ОЦЕНИВАНИЯ УРОВНЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ УЧИТЕЛЕЙ ЕСТЕСТВЕННО-МАТЕМАТИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН

В статье уточнено сущность понятий «критерий», «показатель» и «уровень», которые положены в основу критериальной базы исследования. Выделены и обоснованы совокупность критериев и показателей профессионального развития учителя естественно-математических дисциплин по его составляющим. Выделены и охарактеризованы четыре уровня сформированности профессионального развития учителя естественно-математических дисциплин: начальный, средний, высокий и совершенный.

Ключевые слова: критериальная база, критерии, показатели и уровни, оценка, профессиональное развитие, учителя естественно-математических дисциплин.

BYRKA Marian Filaretovych. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASIS FOR CONSTRUCTING THE CRITERION BASE FOR EVALUATION OF THE LEVEL OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF TEACHERS OF NATURAL AND MATHEMATICAL SCIENCES

Based on the analysis of scientific papers, the term «criteria» is defined as attributes (characteristics) of an object, which are basics to draw conclusions about its state and level of development. The term «criterion» is closely related to the term «indicator» and was interpreted as a qualitative or quantitative characteristic of a formation of certain criteria. Moreover, the criterion is always the same, unlike the parameters that characterize it. The term «level» is defined as a clear measure (degree) quantitative and qualitative indicator of relevant criteria of the phenomenon of study.

Among the criteria for professional development of teachers of natural and mathematical sciences for each its component we defined the set of knowledge, skills and values orientations. Thus, for the information component are defined the following indicators: knowledge about basic information and computer technologies and areas of their application in professional activities of teacher, awareness of various information resources on the specialty, the ability to use information technologies in teaching activities and professional development, the availability of critical relation to any information received, personal position in the acquisition of knowledge, the desire to acquire knowledge and skills in processing information, awareness and compliance with ethical and legal standards of its use. Innovation and educational component is defined by the following indicators: knowledge of modern innovations in pedagogy, the ability to introduce innovations in the learning process, the ability to apply innovative technologies and forms of professional development, the values of seeking the new pedagogical knowledge, updating educational activities, openness to innovation and their perception. Self education component is defined by indicators: knowledge of forms, methods and techniques of self education, the ability to build customized optimal trajectory of continuous professional development, the ability to collect and analyze their own teaching experience, interest in self-education and self-development in professional activities, responsibility for own self education. Self-organizational component is determined by such indicators as: the concept of self-organization of the person, level, aspects and phases of self, knowledge of components of the self-organization, the ability to self-organization in professional development, the pursuit of selforganization in professional development. The reflective component is determined by the following factors: knowledge forms and methods of self-examination and self-studying, the ability to know their individual psychological characteristics, strengths and weaknesses, the ability to adequately assess the value of the gained knowledge in professional development, the ability to consciously monitor and analyze his performance, the pursuit of adequate knowledge about himself.

Based on defined criteria and indicators, are substantiated four levels of professional development of teachers of natural and mathematical disciplines – low, medium, high and perfect. At the low level teacher versed in professional development or use this knowledge in practice. Values for the professional development are not formed. At the medium level teacher is versed in professional development, but does not use this knowledge in practice. Values for professional development are blurred. At the high level teacher is versed in professional development and use the acquired knowledge in practice. Values for

professional development are clearly formed. At the perfect level teacher is highly qualified in professional development, effective uses the knowledge in practice and shares his experience with colleagues. Values for the professional development are exemplary formed.

Keywords: criteria base, criteria, indicators and levels, professional development, evaluation, teachers of natural and mathematical sciences.

КУЗЬМЕНКО Юлія Василівна. ЗМІСТОВА КОМПОНЕНТА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ВЧИТЕЛІВ ПРАЦІ В ПЕДАГОГІЧНИХ УЧИЛИЩАХ (ІІ ПОЛОВИНА XX СТ.)

У статті охарактеризовано зміст професійного навчання фахівців із трудової підготовки в педагогічних училищах в період з 1950 по 1990 роки XX століття. Доведено, що процес пошуку оптимального змісту і підходів щодо формування освітньої складової фахівців із трудової підготовки протягом досліджуваного періоду відбувався цілеспрямовано і був обумовлений вимогами тогочасної освітньої політики держави.

Ключові слова: вчитель трудового навчання, спеціальність, педагогічні училища, навчальний план, зміст освіти.

КУЗЬМЕНКО Юлия Васильевна. СОДЕРЖАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ УЧИТЕЛЕЙ ТРУДА В ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УЧИЛИЩАХ (II ПОЛОВИНА XX СТ.)

В статье охарактеризовано содержание профессионального обучения специалистов по трудовой подготовке в педагогических училищах в период с 1950 по 1990 годы XX века. Доказано, что процесс поиска оптимального содержания и подходов в контексте формирования образовательной составляющей специалистов из трудовой подготовки в течении исследуемого периода происходил целенаправленно и был обусловлен требованиями образовательной политики государства того времени.

Ключові слова: учитель трудового обучения, специальность, педагогические училища, учебный план, содержание образования.

KUZMENKO Iuliia Vasilivna. CONTENT COMPONENT OF VOCATIONAL TRAINING OF THE PEDAGOGICAL WORK TEACHERS IN SCHOOLS (SECOND HALF OF THE TWENTIETH CENTURY)

This publication describes the content of vocational training specialists who worked in teacher training colleges in the period from 1950 to 1990 years of the XXth century. It is proved that the process of finding the optimal content and approaches to the formation of the educational component of training specialists in employment during their studied period was purposefully due to the requirements of state educational policy at the time. The content of education also underwent changes, including in the article the list of specialties, which carried out training of labor training specialists in schools teaching in the second half of the twentieth century. In the article there is the analysis of the curricula of teacher training in the field of labor studies: «Teaching in grades 5-7 educational workshops» and «Teaching jobs in 5-8 classes of secondary school», which revealed that the content of education component of the combined general, the special and general technical disciplines cycle. It was found that the reform school and vocational schools in 1984 affected the organization of educational process teachers work in schools teaching in particular, it was carried on two areas: services and technical work were also introduced additional qualification (boarding school teacher, senior counselor pioneer, head of the group decorative and applied and fine art, fine art circle head, circle head of the technical work, the teacher of the extended day (boarding school), organizer of sports sections and clubs). The negative and positive changes are also signaled in the evolution of the educational process of training teachers work in the second half of the XXth century.

Keywords: labor training teacher, specialty, teaching school, curriculum, educational content.

КУШНІР Василь Андрійович. НОВІ МОЖЛИВОСТІ, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ (МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ)

У статті схарактеризовано нові можливості, проблеми і перспективи дистанційних технологій навчання у професійній підготовці майбутніх спеиіалістів, обтрунтовано педагогічній методичні проблеми використання можливостей дистаниійних технологій навчання.Набуває нових особливостей реалізація основних дидактичних принципів, з-поміж яких: приниип доступності. наочності. міиного засвоєння знань. наступності. фундаментальності, співробітництва викладачів і студентів у нових інформаційних умовах.науковості. доповнення традиційного й інноваційного навчання, створення і розвиткуєдиного навчально-інформаційного середовища. Доведено, що створення навчальноінформаційного середовища на сучасному етапі вимагає значних інтегративних зусиль фахівців з різних предметів, і перш за все інформатики, методики навчання фахових дисциплін, а також педагогів, психологів, управлінців навчальним закладом.

Серія: Педагогічні науки

Ключові слова: дистанційні технології навчання, доступність, наочність, співробітництво викладачів і студентів, навчально-інформаційне середовище.

КУШНИР Василий Андреевич. НОВЫЕ возможности, ПРОБЛЕМЫ И *ДИСТАНЦИОННЫХ* ОБУЧЕНИЯ ПЕРСПЕКТИВЫ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ (МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ)

В статье схарактеризованы нове возможности, проблемы и перспективы дистанционных технологий обучения в профессиональной подготовке будущих специалистов, обоснованы педагогические и методические проблемы использования возможностей дистанционных технологий обучения. В связи с этим появляются новые возможности реализации основных дидактических принципов, в числе которых: принцип доступности, наглядности, прочности усвоенных знаний, наступности, фундаментальности, сотрудничества преподавателей и студентов в новых информационных условиях, научности, взаимосвязи традиционного и инновационного в обучении, создание и развитие единой учебно-информационной среды. Доведено, что создание учебно-информационной среды на современном этапе требует значительных интегративных усилий специалистов с разных дисциплин, и прежде всего с информатики, методики обучения специальным дисциплинам, а также педагогов, психологов, руководителей учебным заведением.

Ключевые слова: дистанционные технологии обучения, доступность, наглядность, сотрудничество преподавателей и студентов, учебно-информационная среда.

KUSHNIR VASILI ANDREEVICH. NEW OPPORTUNITIES, CHALLENGES AND PROSPECTS OF DISTANCE LEARNING TECHNOLOGIES IN THE TRAINING OF FUTURE EXPERTS (METHODOLOGICAL ASPECT)

In the article the characteristic of the new opportunities, challenges and prospects of distance learning technologies in the training of future professionals, grounded pedagogical and methodological problems of the use of distance learning technologies. Acquires new features of realization of the main didactic principles, among which are: the principle of availability, visibility, durable learning, continuity, fundamental, cooperation of teachers and students in the new information environment science, Supplement of traditional and innovative learning creating and razvidno uchebno-information environment. It is proved that the establishment of the training information environment at the present stage requires considerable integrative efforts of specialists from different subjects, especially computer science, methods of teaching professional disciplines, as well as teachers, psychologists, managers of the institution.

Key words: distance learning technology, accessibility, visibility, cooperation of teachers and students, learning and information environment.

РАДУЛ Ольга Сергіївна. РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ У 20-30-і РОКИ XX СТОЛІТТЯ

У статті розглядаються особливості розвитку педагогічної освіти в Україні. У 20-і роки в Україні до вищих навчальних закладів відносилися інститути народної освіти та педагогічні технікуми. З уніфікацією системи освіти у всьому СРСР (1929 р.) в Україні до вищої педагогічної освіти належали інститути соціального виховання, педагогічні інститути професійної освіти, з 1933 р.— педагогічні інститути (з чотирирічним терміном навчання), з 1935 р.— учительські інститути (з дворічним терміном навчання).

Ключові слова: історія педагогічної освіти, педагогічний технікум, інститут народної освіти, інститут соціального виховання, педагогічний інститут, учительський інститут.

РАДУЛ Ольга Сергеевна. РАЗВИТИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В УКРАИНЕ В 20–30-Е ГОДЫ XX ВЕКА

В статье рассматриваются особенности развития педагогического образования в Украине. В 20-е годы к высшим учебным заведениям относились институты народного образования и педагогические техникумы. С унификацией системы образования во всем СССР (1929 г.) в Украине высшее педагогическое образование представляли институты социального воспитания, педагогические институты профессионального образования, с 1933 г. — педагогические институты (с четырехлетним сроком обучения), с 1935 г. — учительские институты (с

двухлетним сроком обучения).

Ключевые слова: история педагогического образования, педагогический техникум, институт народного образования, институт социального воспитания, педагогический институт, учительский институт.

RADUL Olha Serhiyivna. DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL EDUCATION IN UKRAINE IN THE 1920–1930s.

The distinctive feature of pedagogical education in Ukraine in the 1920s was that the institutes of people's education and pedagogical technical schools, which included higher three year pedagogical courses, dominated as higher educational establishments. The institutes of people's education were formed on the basis of former universities and teacher training institutes and had the following faculties. The faculty of social education trained the higher level of proficiency officials for social education institutions like kindergartens, orphanages, schools. The faculty of professional education aimed to prepare workers and teachers of vestibule and partially technical schools. The faculty of political education was to educate members of political educational institutions taking into account the specific character of conducting organizational, propaganda and cultural educational work. Faculties of social education were established in all the Institutes of people's education while faculties of professional education only in those which were formed on the basis of former universities. Following the unification of higher education in the USSR (1929) higher pedagogical education in Ukraine included institutes of social education, pedagogical institutes of vocational education, physicochemical and mathematical institutes, institutes of linguistic education and institutes of physical culture. Since 1933 some of the institutes of social education and vocational training were being reorganized into pedagogical institutes with four year studying and starting with 1935 there were established teachers' institutes with two year studying. Much attention was paid to teaching in the native languages of different people living in Ukraine at that time and training the corresponding teachers. In Kirovohrad (former Yelisavethrad and Zinov'yevsk) in 1920–1930s there existed higher three year pedagogical courses (1921–1925), pedagogical technical school (1925–1929), Institute of social education (1929–1933), pedagogical (1933–1937, since 1929) and teachers' (since 1935) institutes which teachers for primary and secondary schools.

Key words: history of pedagogical education, pedagogical technical school, institute of people's education, institute of social education, pedagogical institute, teachers' institute.

РИБІНСЬКА Юлія Анатоліївна. МЕТОД МОНТЕССОРІ ТА ЙОГО ЕФЕКТИВНІСТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

У статті розглядаються особливості методу Монтессорі та формування навичок вивчення іноземної мови. Обгрунтовано використання новітніх методик навчання іноземній мові та рекомендації вчителям щодо врахування окремих вікових особливостей молодиих школярів та специфіку засвоєння ними іноземної мови, а також їх взаємозв'язок, взаємозумовленість та динаміку розвитку. Учителю слід максимально використовувати значний потенціал молодиих школярів для оволодіння іноземною мовою: мовну здібність, пластичність мозку та артикуляційного апарату, високу слухову диференційну чутливість, здатність до точної імітації, потребу у спілкуванні, зацікавлене ставлення до звукової сторони мовлення тощо. Ці якості складають сприятливі природні передумови для ефективного оволодіння іншомовними та мовленнєвими засобами, бездоганною вимовою, навичками аудіювання та говоріння.

Ключові слова: іноземна мова, метод Монтессорі, сенситивний період, нові лексичні одиниці, Українська школа.

РЫБИНСКАЯ Юлия Анатолиевна. МЕТОД МОНТЕССОРИ И ЕГО ЕФЕКТИВНОСТЬ В УКРАИНСКОЙ ШКОЛЕ

В статье рассматриваются особенности метода Монтэссори и формирования навычек изучения иностранного языка. Обосновано использование нових методик обучения иностранного языка и рекомендации учителя по поводу внимания к отдельным возрасных особенностям младших школьников и специфику усвоения ними иностранного языка, а также их взаимосвязь, взаимообумовленность и динамику развития. Учителю следует максимально использовать значительный потенциал младших школьников для овладения иностранным языком: языковую способность, пластичность мозга и артикуляционного аппарата, высокую слуховую дифференциальную чувствительность, способность к точной иммитации, потребность в общении, заинтересованное отношение к звуковой стороне вещания и тому подобное. Эти качества составляют благоприятные естественные предпосылки для эффективного овладения иноязычными языковыми и речевыми средствами, безукоризненным произношением, навыками аудирования и говорения.

Ключевые слова: иностранный язык, метод Монтэссори, сенситивный период, новые лексические единицы, Украинская школа.

RYBINSKA Julia Anatoliivna. IMPLEMENTING MONTESSORI METHOD IN UKRAINE AND ITS EFFICACY

The specific of Montessori methodand the for mation of he foreign languages kills learning areoutlinedinthearticle. Theupdated methods of English language teaching and the teacher's recommendations ac cording the agespecific of they oung learners and the foreign language abilities are grounded and also their intercorrelation, interconnection and the dynamic of their development. The teacher should use to the maximum most of the young learners' potential for the language learning proficiency: languages kills, brain plasticity and articulation, the high hearing differentiation sensitivity, the ability for the exact imitation, the necessity in communication, the interest for the sound side of speaking etc. These qualities provide with natural conditions for the effective foreign language and techniques, perfect pronunciation, audio and speaking skills.

In the Montessori pedagogy and therapy along with special exercises for the development of oral and written language, reading, using music education, learning poems, finger games are used. If children are involved in to the group, these classes can be the content of «working in the circle». In individual therapy ritual greeting s and farewell are often associated with the particular song or a short verse. The child, being in the Montessori room, develops practical activity, receives specific experience which could be expressed through the precise concepts, improves hand movements. Thus, the child's implementation of practical life exercises and sensory exercises promotes language development. In addition, there is a special section of exercises for language development.

It is proved that child's development periods are divided into the periods of their maximum tension, spiritual abilities and skills, which could be activated in time of certain periods.

Key words: foreign language, Montessori method, sensitive period, new lexical unites, Ukrainian schools.

СЕМЕНІХІНА Олена Володимирівна. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ВИКОРИСТОВУВАТИ ЗАСОБИ КОМПЮТЕРНОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ МАТЕМАТИЧНИХ ЗНАНЬ

Стаття торкається питань реалізації педагогічного експерименту з впровадження моделі формування професійної готовності до використання засобів комп'ютерної візуалізації математичних знань. Описані констатуючий і формуючий етапи експериментального навчання. Зазначені завдання кожного з етапів. Описано етапи впровадження моделі, ефективність якої підтверджена статистичними методами.

Ключові слова: педагогічний експеримент, педагогічне моделювання, впровадження педагогічної моделі, формування професійної готовності.

СЕМЕНИХИНА Елена Владимировна. ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЕ ВНЕДРЕНИЕ МОДЕЛИ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ГОТОВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАТЬ СРЕДСТВА КОМПЬЮТЕРНОЙ ВИЗУАЛИЗАЦИИ МАТЕМАТИЧЕСКИХ ЗНАНИЙ

Статья затрагивает вопросы проведения педагогического эксперимента по внедрению модели формирования профессиональной готовности к использованию средств компьютерной визуализации математических знаний. Описаны констатирующий и формирующий этапы экспериментального обучения. Определены задачи каждого из этапов. Описаны этапы внедрения модели, эффективность которой подтверждена статистическими методами.

Ключевые слова: педагогический эксперимент, педагогическое моделирование, внедрение педагогической модели, формирование профессиональной готовности.

SEMENIKHINA Helen Volodymyrivna. PILOTING MODELS OF FORMATION OF PROFESSIONAL READINESS TO USING OF COMPUTER VISUALIZATION OF MATHEMATICAL KNOWLEDGE

We have made the development and implementation model of professional readiness of future teachers of mathematics to the use of computer visualization of mathematical knowledge (CVMK), which was based on systems analysis approaches to training teachers of mathematics in the context of the needs of imaging quality educational material

Based constructed organizational and pedagogical model of pedagogical experiment to describe the formation of professional readiness of the future teachers of mathematics to use CVMK.

Methods: theoretical (analysis and systematization of philosophical, pedagogical and psychological literature, works of local and foreign authors, legal documents, teaching materials) and empirical

(research and compilation of national and international teaching experience, observation, introspection) on which defined effective approaches to teacher training in mathematics.

Teaching experiment on the formation of professional readiness of future teachers of mathematics to use CVMK lasted for years 2008-2015 and included two stages (constatation and molding). Final study results identified with proper formation of informatics and mathematics student knowledge and its technological abilities and skills, motivation the use of such tools in teaching mathematics, his professional identity, the ability to self-education and self-development as prerequisites for successful professional realization CVMK active involvement in the learning of mathematics.

Statistical analysis of the study confirmed the effectiveness of this model at a significance level of 0.05 according to the criteria of Pearson, the Student and nonparametric methods Wilcoxon-Mann-Whitney criterion signs and McNamara.

Further researches is researches of principles of forming the professional readiness to use computer visualization tools of mathematical knowledge.

Key words: pedagogical experiment, pedagogical modeling, formation of professional readiness, readiness for use of computer visualization, implementing pedagogical model of formation of professional readiness.

ГРОМКО Тетяна Василівна. СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

Специфіка курсу української мови (за професійним спрямуванням) у вищій школі полягає не лише у засвоєнні сукупності правил, а й у забезпеченні комунікативно-практичного вивчення мови як системи світобачення, засобу культурного співжиття у суспільстві, самоформування і самовираження особистості. Запропонований увазі читача матеріал подано відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу, де враховано систему академічних кредитів, що є аналогічною ECTS, визначено змістові модулі курсу, сформульовано особливості самостійної роботи студентів, представлено критерії оцінювання завдань для формування знань і комунікативних навичок студентів, подано методичне забезпечення курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Ключові слова: українська мова (за професійним спрямуванням), навчально-методичне забезпечення, укладання документів, фахова термінологія, мовна компетентність, контроль знань.

ГРОМКО Татьяна Васильевна. СПЕЦИФИКА ПРЕПОДАВАНИЯ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ «УКРАИНСКИЙ ЯЗЫК («ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО НАПРАВЛЕНИЯ)»

Специфика курса украинского языка (профессионального направления) в высшей школе заключается не только в усвоении совокупности правил, но и в обеспечении коммуникативно-практического изучения языка как системы мировоззрения, средства культурного общежития в обществе, самоформирования и самовыражения личности. Предлагаемый вниманию читателя материал представлен в соответствии с требованиями кредитно-модульной системы организации учебного процесса, где учтены система— академических кредитов, аналогична ЕСТS, определены содержательные модули курса, сформулированы особенности самостоятельной работы студентов, представлены критерии оценивания заданий для формирования знаний и коммуникативных навыков студентов, подано методическое обеспечение курса «Украинский язык (профессионального направления)».

Ключевые слова: украинский язык (по профессиональному направлению), учебнометодическое обеспечение, составление документов, профессиональная терминология, языковая компетентность, контроль знаний

HROMKO Tatyana Vasylivna. SPECIFICS OF TEACHING THE DISCIPLINE «UKRAINIAN LANGUAGE (FOR PROFESSIONAL DIRECTION)».

The specific of course of Ukrainian (after professional aspiration) at higher school consists not only in mastering of aggregate of rules but also in providing of communicative-practical study of language as systems of attitude, means of cultural cohabitation in a company, self forming and self-expression of personality.

Table of contents of educational discipline «Ukrainian language (on professional specialization)» is determined as a system of generalization and systematization of the knowledge from Ukrainian, purchased at school, and as forming of language personality, well-informed with the culture of the spoken and writing language, which is able in full to use the gained knowledge, abilities and skills for optimal language behavior in a professional sphere.

Material is offered to attention of reader it is given in accordance with the requirements of the creditmodule system of organization of educational process, where the system of academic credits which are analogical ECTS is taken into account, the semantic modules of course are certain, the features of independent work of students are set forth, the criteria of evaluation of tasks are presented for forming of knowledge and communicative skills of students, the methodical providing of course is given «Ukrainian (after professional aspiration)».

As a result of study of educational discipline students will be able to own knowledge of norms of modern Ukrainian, professional terminology and application of her in various communicative processes and processing of documents in relation to a personnel, certificate-informative, registration-financial, economic-contractual in accordance with operating state standards and other normative documents, and also to arrive at abilities to edit broadcasting, leaning on the norms of language, to intersperse with the professional broadcasting the selection of synonyms, to analyse language means for expansion of sphere of functioning of Ukrainian as state.

Key words: Ukrainian language (for professional purposes), training and methodological support, preparation of documents, professional terminology, language competence, knowledge control.

ДЕМЕШКО Інна Миколаївна. ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В КУРСІ «ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»

У статті розглянуто перспективи використання дистанційних технологій у курсі «Теоретична граматика української мови». З'ясовано переваги і недоліки дистанційного навчання, зроблено акцент на особливостях навчального процесу при вивченні даного теоретичного курсу з використанням дистанційних освітніх технологій.

Ключові слова: дистанційне навчання, дистанційні освітні технології, інформаційний простір, інформаційні технології, проект, презентація.

ДЕМЕШКО Инна Николаевна. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДИСТАЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В КУРСЕ «ТЕОРЕТИЧЕСКАЯ ГРАММАТИКА УКРАИНСКОГО ЯЗЫКА»

В статье рассмотрены перспективы использования дистанционных технологий в курсе «Теоретическая грамматика украинского языка». Выяснены преимущества и недостатки дистанционного обучения, сделан акцент на особенностях учебного процесса при изучении данного теоретического курса с использованием дистанционных образовательных технологий.

Ключевые слова: дистанционное обучение, дистанционные образовательные технологии, информационное пространство, информационные технологии, проэкт, презентация.

ДЕМЕЅНКО Inna Mykolaivna. The USE OF DISTANCE LEARNING IN THE COURSE «THEORETICAL GRAMMAR OF THE UKRAINIAN LANGUAGE»

The article studies the prospects of distance learning in the course «Theoretical Grammar of the Ukrainian Language». It finds out both advantages and disadvantages of distance learning, focuses on the features of the educational process in the study of the given theoretical course using distance learning technologies.

It has been noted that distance education expands and updates the role of a teacher, does him a mentor and consultant who should coordinate the cognitive process, continually improve the courses he teaches, enhance creativity and qualification according to innovations and novelties. The article establishes the features of distance learning in teaching the course «Theoretical Grammar of the Ukrainian Language» for students of philological faculties of higher educational establishments, it outlines the organizational forms of distance learning and finds out both advantages and disadvantages of distance learning in teaching theoretical courses. Distance work increases the efficiency of independent work, provides new opportunities for creativity, fixing professional skills; teachers can implement new forms and methods of learning, applying their own concept and modeling of linguistic phenomena and processes.

Nowadays the society put forward new demands on the educational system, on the forms, methods and principles of learning that will contribute to a new level of training students for future employment, but good results in the learning process can be achieved by the interaction of traditional and innovative processes in teaching theoretical courses at philological faculties of higher educational establishments. Therefore, the use of innovative pedagogical processes and technologies is a prerequisite for qualitative training of future specialists. The quality of distance education is not inferior to full-time training as the most modern teaching materials are used for preparation of teaching tools. New electronic technologies provide the active involvement of students into the educational process; they guide, forecast and update educational issues, problems of theoretical grammar.

Key words: distance learning, distance educational technologies, informational space, informational technologies, a project, a presentation.

ЗАХАРОВА Оксана Віталіївна. ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ БЕЗПЕЧНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АВІАЦІЙНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

У статті, на основі аналізу, узагальнення й систематизації наукових джерел висвітлено категорії діяльності, діяльнісного підходу, психофізіологію професійної діяльності та психофізіологічні основи безпечної професійної діяльності авіаспеціалістів. Виходячи з того, що фізична та психофізіологічна підготовка льотного складу є комплексним процесом формування високої надійності організму, навичок і вмінь, особливо важливих у складних, екстремальних умовах діяльності, метою психофізіологічної підготовки майбутніх авіаційних фахівців стає формування психофізіологічних якостей, що визначають успіх льотного навчання, стійкість організму до екстремальних факторів професійної діяльності, високий рівень працездатності і динамічного здоров'я, яке означає професійне довголіття. Таким чином, застосування принципів системної організації професійної підготовки авіаційних фахівців дозволило органічно вписати фізичну підготовку в структуру цілісної системи професійної підготовки з формування їхньої професійної надійності.

Ключові слова: діяльність, психофізіологія професійної діяльності, психофізіологія працездатності, професійно прикладна фізична підготовка авіафахівців, психофізіологічна підготовка льотного складу.

ЗАХАРОВА Оксана Витальевна. ПСИХОФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ БЕЗОПАСНОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АВИАЦИОННЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ

В статье на основе анализа, обобщения и систематизации научных источников освещены категории деятельности, деятельностного подхода, психофизиологию профессиональной деятельности и психофизиологические основы безопасной профессиональной деятельности авиаспециалистов. Исходя из того, что физическая и психофизиологическая подготовка летного состава является комплексным процессом формирования высокой надежности организма, навыков и умений, особенно важных в сложных, экстремальных условиях деятельности, целью психофизиологической подготовки будущих авиационных специалистов становится формирование психофизиологических качеств, определяющих успех летного обучения, устойчивость организма к экстремальным факторам профессиональной деятельности, высокий уровень работоспособности и динамического здоровья, которое означает профессиональное долголетие. Таким образом, применение принципов системной организации профессиональной подготовки авиационных специалистов позволило органично вписать физическую подготовку в структуру целостной системы профессиональной подготовки по формированию их профессиональной надежности.

Ключевые слова: деятельность, психофизиология профессиональной деятельности, психофизиология работоспособности, профессионально прикладная физическая подготовка авиаспециалистов, психофизиологическая подготовка летного состава.

ZAKHAROVA Oksana Vitaliivna. PSYCHOPHYSIOLOGICAL FRAMEWORKS OF THE SECURE PROFESSIONAL ACTIVITIES OF THE AVIATION SPECIALISTS

The categories of activities, active approach psychophysiology of professional activities and physiological bases of professional activity safe avia-specialists are highlited based on on the analysis, generalization and systematization of scientific sources.

Activity approach serves the fundamental explanatory principle, the subject of study and evaluation of modern education and psychology, as regards the leading mechanisms of formation and development of personality through design, construction, organization and management of the process of human activity. Physical training is one of the main subject areas that can ensure the formation of professional readiness of students-specialists. Its specificity aims not only at improving the spiritual and physical health of young people, but also on the ability to maximize implementation of the educational process of conceptual approaches that ensure the disclosure of the essential powers of the individual, his intellectual and moral capacity, the ability to freely navigate the complex social and professional circumstances, not only to maintain existing technologies, but also to innovative and creative processes. Proceeding from the fact that the physical and physiological training of a flight personnel is a complex process of forming high reliability of organism skills, especially important in difficult, extreme conditions, the purpose of psychophysiological training of the future aviation specialists is the formation of physiological characteristics that define successful flight training, resistance of the organism to extreme factors of professional activity, high levels of efficiency and dynamic health professional which means longevity.

Applying the principles of the system of professional training of the aviation professionals allowed us to organically fit physical training in the structure of an integrated system of professional training aimed at the formation of their reliability.

Key words: activity, psychopshysiology of the professional activities, psychopshysiology of working efficiency, professional training of the avia-specialists, psychopshysiological training of the flight crew.

КАЛІНІН Вадим Олександрович, КАЛІНІНА Лариса Вадимівна. ПРОФЕСІЙНО-МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА ШКІЛЬНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОГО ПОКОЛІННЯ В МОВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ ВНЗ

Дана стаття присвячена проблемі професійно-методичної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови в мовному ВНЗ. Автори розглядають методи теоретичної професійно-методичної підготовки студентів, ефективність яких доведена експериментально.

Ключові слова: професійно-методична підготовка, майбутній вчитель іноземної мови, шкільний вчитель нового покоління, самостійна робота, методична компетентність.

КАЛИНИН Вадим Александрович, КАЛИНИНА Лариса Вадимовна. ПРОФЕССИОНАЛЬНО-МЕТОДИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВКА ШКОЛЬНОГО УЧИТЕЛЯ НОВОГО ПОКОЛЕННЯ В ЯЗЫКОВОМ ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ВУЗЕ

Данная статья посвящена вопросу профессионально-методической подготовки будущего учителя иностранного языка в языковом вузе. Авторы рассматривают методы теоретической профессионально-методической подготовки студентов, эффективность которых доказана экспериментальным путем.

Ключевые слова: профессионально-методическая подготовка, будущий учитель иностранного языка, школьный учитель нового поколения, самостоятельная работа, методическая компетентность.

KALININA Larysa Vadymivna, KALININ Vadym Oleksandrovych. PROFESSIONAL-METHODICAL TRAINING OF SCHOOL TEACHERS OF THE NEW GENERATION IN THE LANGUAGE PEDAGOGICAL UNIVERSITY

Teaching foreign languages in a new plurilingual and information society needs alteration and innovation in all European countries. Language policy in Ukraine is based on the principles of common European Framework of Reference for Languages, which also defines the aims, objectives and functions of a new language policy, introduces the common reference levels, describes in detail the user/learner's general and communicative competences and considers the process of language learning and teaching. In view of all that the professional development of a future foreign language teacher, especially his/her methodological competence should be renewed too.

Ukrainian and foreign scientists such as O. Bigych, N. Borysko, S. Nikolaeva, J. Harmer, M. Wallace and others are unanimous in considering practical workshops in methods of teaching foreign language as the basic form of methodological competence development after a certain theoretical input in lectures. Nevertheless, our experience proves that getting ready-made knowledge doesn't allow a future foreign language teacher to develop his/her critical thinking, creativity, a personal vision of different pedagogical problems which may occur in a foreign language classroom. Moreover, a new generation teacher should be ready to perceive new tendencies and changes in a new language policy and to adapt his/her teaching methods to new requirements, be able to reflect on his/her teaching and upgrade knowledge, habits and skills independently. In this respect autonomous professional development becomes extremely important.

In our teaching we give the studentas the possibility to get the necessary knowledge independently before the basic lecture by means of performing special tasks, like parallel reading, finding associations etc. We believe that such tasks enable future teachers to compare different points of view, to find differences and similarities, to express their own attitude to the problems discussed, thus developing their personal creativity and methodological thinking.

Besides, during the lecture a lecturer can use the knowledge the students have got independently before, involving them into brainstorming or other interactive activities.

We also proved experimentally the effectiveness of students' independent getting knowledge in guided workshops on Methods of Teaching. Conducting workshops in different modes of interaction, we suggested teachers professionally-oriented teaching material for discussions, like video fragments of English lessons, presentations of global methodological issues of foreign scientists, their quotes, articles etc. These materials served as an «input2, working with which students elicited key items, defined some terms, interpreted the meaning of definite methodological categories independently. Importantly, they tried to find possible ways of certain methods' implementation into their future teaching practice at school. Our observations also proved that such work stimulated students' motivation and interests for methods of teaching, increased their level of activity and independence in getting knowledge, upgraded their methodological competence.

Key words: professional-methodical training of future foreign language teacher, high school teacher of the new generation, independent work, teaching competence.

КОРЖ-УСЕНКО Лариса Вікторівна. ҐЕНЕЗА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ

У розвідці представлено широкий спектр концептуальних підходів до організації навчального процесу у вищій школі України дорадянського періоду відповідно до розуміння її мети і місії, змістових характеристик, взаємовідносин суб'єктів; окреслено особливості розроблення та впровадження різних моделей вищих навчальних закладів, що тривалий час були зорієнтовані на європейські й американські стандарти. Особлива увага приділена розкриттю динаміки розвитку ідеї народного університету і вільної української вищої школи, що позиціонувалася як «європейська за формою й українська за духом», реалізація якої здійснювалася в період національного державотворення.

Ключові слова: концепція; ідея; підхід; модель; місія; реформа; навчальний процес; народний університет; вільна українська вища школа.

КОРЖ-УСЕНКО Лариса Викторовна. ГЕНЕЗИС КОНЦЕПТУАЛЬНЫХ ПОДХОДОВ К ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ УКРАИНЫ

В статье представлено широкий спектр концептуальных подходов к организации учебного процесса в высшей школе Украины досоветского периода в соответствии с ее целью и миссией, содержательными характеристиками, взаимоотношениями субъектов; очерчены особенности разработки и внедрения разных моделей высших учебных заведений, которые в течении длительного времени были ориентированы на европейские и американский стандарты. Особенное внимание уделено раскрытию динамики развития идеи народного университета и свободной украинской высшей школы, которая позиционировалась как «европейская за формой и украинская за духом», реализация которой осуществлялась в период становления национального государства.

Ключевые слова: концепция; идея; подход; модель; миссия; реформа; учебный процесс; народный университет; свободная украинская высшая школа.

KORZH-USENKO Larysa Viktorivna. GENESIS OF CONCEPTUAL APPROACHES TO ORGANIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS IN HIGHER SCHOOL OF UKRAINE

The paper present a broad array of conceptual approaches to organization of educational process in higher education in Ukraine of pre-Soviet period according to understanding its goal and mission, content characteristics, interaction of subjects of educational process; the peculiarities of developing and implementing of different models of higher education institutions, which were guided by European and American standards.

The author defines priority aspects of conceptual differences in official policy of Russian government and social, scientific and pedagogical ideas: between supporters of formal and material education, who emphasized universal character of university or expediency of developing specialized higher education establishments; between «nationalists» (ethnocentrism) and «cosmopolitans» (internationalism) – the striving for creating ideal system of higher education, grounded on nationalistic ideas and attempts of active integration into research and educational area; between conservators who supported protective policy of government by means of centralization, unification, Russification; liberals – the supporters of academic freedom and autonomy of higher education establishments and radicals who promoted liquidation of actual university education and introducing institute of auditors.

Among the conventional oppositional groups (conservators and liberals) who developed their own approaches to development of higher education, a group of nationally conscious intellectuals who supported the idea of developing Ukrainian free higher school was formed.

It is proved that the concept of free Ukrainian higher school which was presented as «European in form and Ukrainian in spirit» and founded on principles of tolerance, social, gender and national equality, respected the right of higher educational establishments to autonomy, academic freedom, fundamentalization, humanization, humanitarization, individualization, orientation on satisfying professional and regional needs and its realization was carried out in the period of Ukrainian governments (1919–1920). It is stated that the majority of principles of the mentioned concept were fundamental for Ukrainian (Secret) University in Lviv, Ukrainian Free University in Wien and Munich, Ukrainian Agrarian Academy in Podiebrad, and those principles are still relevant nowadays in Ukraine.

Key words: concept, idea, approach, mission, reform, education process, national university, free Ukrainian higher school.

КОШУК Олександр Богданович. ФЕНОМЕН ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНЖЕНЕРА АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Серія: Педагогічні науки

У статті висвітлюється суть компетентнісного підходу у вищій освіті, аналізуються розбіжності у дефініціях понять «компетенція», «компетентність», конкретизується атрибутивно-реляційне (через найближчий рід і видову ознаку) визначення поняття «професійна компетентність інженера аграрного виробництва».

Ключові слова: інженер аграрного виробництва, інженерна діяльність, компетентнісний підхід, аграрний вищий навчальний заклад, компоненти, феномен, модернізація.

КОШУК Александр Богданович. ФЕНОМЕН ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ИНЖЕНЕРА АГРАРНОГО ПРОИЗВОДСТВА

В статье освещается суть компетентностного подхода в высшем образовании, анализируются расхождения в дефинициях понятий «компетенция», «компетентность», конкретизируется атрибутивно-реляционное (через ближайший род и видовой признак) определение понятия «профессиональная компетентность инженера аграрного производства».

Ключевые слова: инженер аграрного производства, инженерная деятельность, компетентностный подход, высшее аграрное учебное заведение, компоненты, феномен, модернизация.

KOSHUK Oleksandr Bogdanovich. THE PHENOMENON OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF ENGINEER OF AGRICULTURAL PRODUCTION

Becoming an engineer is more dependent on the formation of professionally significant qualities, combined with mastering scientific professional knowledge, facility, skills and abilities necessary to creative fulfillment of future professional duties. In this connection it modernization of professional training engineers of agricultural based on the concept of competence is one of the most important problems of higher agricultural education.

The need for profound transformation, reform and modernization of higher education, including agricultural, now ceased to be controversial, has become self-evident. Therefore, further focus on the issue concerning the conceptual basis of high school and has a methodological character. Problem of theoretical justification ways, mechanisms, training of engineers conditions of agriculture on the basis of competence approach methodology.

The article highlights the essence of the competence approach in higher education, analyzed the differences in the definitions of the concepts «competence», «competence», specifies the attribute-relational (through the nearest genus and specific topic) the definition of «professional competence of engineer of agricultural production».

Based on the defined above definition, professional competence of engineer agricultural production determined as follows: it is integrative property of the individual, manifested in engineering and technical activities, behavior and actions, human behavior and determines the willingness and ability professional engineer qualified to serve agricultural production through a balanced mix of complex knowledge, skills, needs and motives of self, moral and ethical values, and the necessary personal and professional qualities (strong physical health, interest in technology, technical savvy, creative approach to work, precise eye, rapid response, technical thinking, analytical mind, originality of thought, the ability to concentrate, organizational skills, perseverance and dedication, ecological culture, responsibility).

Key words: engineer of agricultural production, engineering activity, competence approach, higher agricultural education, the components, phenomenon, modernization.

НЕНЬКО Юлія Петрівна. ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ ЯКОСТІ ЯК СКЛАДОВА ГОТОВНОСТІ ОФІЦЕРА СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета статті дослідити поняття «професійно важливі якості» й обґрунтувати сукупність ПВЯ фахівців служби цивільного захисту. Виділено та перераховано загальні та специфічні якості фахівця. Виявлено, що офіцери с.ц.з. повинні бути підготовлені до виконання наступних видів професійної діяльності: інтелектуальної, технологічної; дослідницької; експлуатаційної і обслуговування; технагляду; організаційно-управлінської, комунікативної. Сформульовано базові комунікативні вміння фахівців ДСНС України.

Ключові слова: професійно важливі якості; офіцер; служба цивільного захисту; професійно орієнтована комунікативна підготовка.

НЕНЬКО Юлия Петровна. ПРОФЕССИОНАЛЬНО ВАЖНЫЕ КАЧЕСТВА КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ ГОТОВНОСТИ ОФИЦЕРА СЛУЖБЫ ГРАЖДАНСКОЙ ЗАЩИТЫ К ПРОФЕССИОНАЛЬНО ОРИЕНТИРОВАННОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Цель статьи исследовать понятие «профессионально важные качества» и обосновать совокупность ПВК специалистов службы гражданской защиты. Выделено и перечислено общие и специфические качества специалиста. Выявлено, что офицеры с.г.з. должны быть подготовлены к следующих выполнению видов профессиональной деятельности: интеллектуальной, эксплуатационной обслуживания; технологической; исследовательской; uтехнадзора; организационно-управленческой, коммуникативной. Сформулированы базовые коммуникативные умения специалистов ГСЧС Украины.

Ключевые слова: профессионально важные качества; офицер; служба гражданской защиты; профессионально ориентированная коммуникативная подготовка.

NENKO Yuliya Petrivna. PROFESSIONAL QUALITIES AS AN IMPORTANT COMPONENT OF THE OFFICERS' OF CIVIL PROTECTION READINESS TO PROFESSIONALLY ORIENTED COMMUNICATIVE ACTIVITY

The purpose of the article is to study the essence of the concept «professionally important qualities» and justify the set of professionally important qualities of civil protection service experts. Analysis of psychological and educational literature indicates that professionally important qualities affect the performance of an individual's activity during his/her study in higher educational establishment; efficiency of future professional activity; effectiveness of professional adaptation and other forms of professional activity.

The officers of civil protection service should be ready to perform the following kinds of professional activity: intellectual; technological; research work; operational and maintenance; technical supervision; organizational work, management, communication.

Current educational standards, national qualifications framework, education and qualification characteristics of Bachelor and Master in the field of knowledge 1702 «Civil Security» and other regulatory documents have outlined a set of knowledge and skills that a specialist should have on a high scientific and professional level. However, they only superficially describe those human qualities, which are necessary for professionally oriented communicative activity.

The basic characteristics of professional communication of the specialists of the State Emergency Service of Ukraine are formulated. The conditions for successful professionally oriented communicative activity include: high overall cultural and intellectual level of a specialist, good vocational training, developed consciousness, mastery of communication techniques.

It was concluded that content of professionally important qualities is the basis and the result of formation of individual professional concept of future expert. It combines the availability of necessary psychological characteristics (individual psychological characteristics of personality traits, skills) and attitude to work (motivation, notions of activity, satisfaction activities).

Key words: professionally important qualities; officer; service of civil protection; professionally-oriented communicative training.

СІРАНЧУК Наталія Миколаївна. ПРОБЛЕМА ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ НОМІНАЦІЇ ОКРЕМИХ ВИДІВ ЛЕКСИЧНИХ ПОМИЛОК

У статті науково обґрунтовано термін «орфонімічна помилка». Терміном «орфонімічна помилка» ми позначаємо конкретний вид лексичних помилок — неправильне слововживання, пов'язане з незнанням точного значення слова, використання слова в невластивому для нього значенні, невідповідність ужитого слова тому поняттю, яке ним позначене в контексті і змісті усього висловлювання в цілому.

Визначення типу помилки вказує на причини та механізми її породження. Робота над запобіганням таким помилкам переходить від загальних побажань «правильно вживати слова» в іншу площину — сферу цілеспрямованого збагачення словника дітей, уточнення значень окремих слів, організації спеціальної роботи над значенням слова та над відповідністю обраного слова загальному змісту висловлювання, його основній думці, контексту. Вимоги до якостей «хорошого» мовлення, а саме: правильність і точність — можуть бути реально досягнуті у процесі орфонімічної роботи — лексико-граматичних вправ, що спираються передусім на значення слова і встановлення зв'язку між значенням слова та змістом тексту

Ключові слова: орфонімія, орфонімічна помилка, орфонімічна робота, орфонімічні вправи, орфонім.

СИРАНЧУК Наталья Николаевна. ПРОБЛЕМА ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЙ НОМИНАЦИИ ОТДЕЛЬНЫХ ВИДОВ ЛЕКСИЧЕСКИХ ОШИБОК

Серія: Педагогічні науки

В статье научно обоснован термин «орфонимическая ошибка». Термином орфонимическая ошибка мы обозначаем конкретный вид лексических ошибок — неправильное словоупотребление, связанное с незнанием точного значения слова, использование слова в несвойственном ему значении, несоответствие употребленного слова тому понятию, которое им обозначено в данном контексте, и смыслу всего высказывания в целом.

Определение типа ошибки, указывает на причины и механизмы ее порождения, работа над предупреждением таких ошибок переходит из разряда общих пожеланий «правильно употреблять слова» в иную плоскость — сферу целенаправленного обогащения словаря детей, организации специальной работы над значением слова и над соответствием выбранного слова общему содержанию высказывания, его основной мысли, контексту. Вот тогда требования к качествам «хорошей» речи, а именно: правильность и точность — будут реально достижимы в процессе орфонимической работы — лексико-грамматической работы, опирающейся прежде всего на значение слова (лексическое и грамматическое) и устанавливающей связи между значением слова и смыслом понятия, между значением слова и смыслом текста.

Ключевые слова: орфонимия, орфонимическая ошибка, орфонимическая работа, орфонимические упражнения, орфоним.

SIRANCHYK Nataliya Mykolaivna. THE PROBLEM OF TERMINOLOGICAL NOMINATION OF SOME LEXICAL ERRORS

Nowadays, the most actual problem of children's language research is to identify the individual strategies about the speech behavior and «the entrance in the language». It means that the main object of the research – is not the general laws which have been already set by linguistics and psycholinguistics, but the variability of their manifestations in children of different sexes, pupils(developing) who are enrolled in different systems and in children with different cognitive and psychological characteristics.

There is an active exploration of the standard models according for building the connected texts in age 9 - 10 years: children learn a system of connected means (pronominal repetitions), the syntax is complicated. The learning strategy of building connected text for boys and girls is uneven: the boys quickly learn complex syntax, girls - system of connected tools.

Children with a high level of intelligence outgo their peers in the formation of the system of interrelations vocabulary units. In fairy tales of gifted children «adult» level of vocabulary.

Individual variability and the derogation from the age norms and stereotypes, manifest in the lexical texts, greater syntactic complexity and the proper use of means of connectivity. Intellectually gifted children often create such texts who are enrolled in the experimental program.

Education on the experimental system is a catalyst for the formation of child's text competencies, which is manifested primarily in the richness and systematic of the vocabulary. There are large differences in the textual competence of children who are enrolled in the traditional and experimental systems especially we can see it in boys. Ego means that for boys is more important that system by which they are trained than for girls.

Individual variation is fully manifested in children with a high level of intelligence. To a greater extent this dependence is typical for boys than for girls.

There is no conscious work on the word from texts of the nine- and ten-years children and the conscious choice of figurative means. Creativity is manifested not only in work on the linguistic side of the text, but in the plot development and on the individualization of the characters. It leads to the conclusion that children's linguistic creativity is primarily due to macrostructure, but not to the microstructure of text. For the development of macrostructure we need such intellectual operations as analytism, combination and the transfer of the mental representations from the figurative code to verbal. That is why linguistic creativity is associated with a high level of the intellectual development, and is trained according to the developing and experimental programs.

Key words: ortona, ortonne work orfanon exercises orfom.

СКЛЯРЕНКО Інна Юріївна. «ЕЛЕКТРОННЕ НАВЧАННЯ» ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ

У статті висвітлено історичний розвиток та особливості застосування електронного навчання як інноваційного методу підготовки майбутніх фахівців водного транспорту. Автором наведено переваги та недоліки використання електронного навчання для студентів, викладачів та ВНЗ в цілому як елементу освітніх програм в процесі підготовки майбутніх фахівців водного транспорту.

Ключові слова: електронне навчання, інформаційні технології, інновації, фахівці водного транспорту, освітні програми.

СКЛЯРЕНКО Инна Юрьевна. «ЭЛЕКТРОННОЕ ОБУЧЕНИЕ» КАК ИННОВАЦИОННЫЙ МЕТОД ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ВОДНОГО ТРАНСПОРТА

В статье освещены историческое развитие и особенности применения электронного обучения как инновационного метода подготовки будущих специалистов водного транспорта. Автором приведены преимущества и недостатки использования электронного обучения для студентов, преподавателей и вузов в целом как элемента образовательных программ в процессе подготовки будущих специалистов водного транспорта.

Ключевые слова: электронное обучение, информационные технологии, инновации, специалисты водного транспорта, образовательные программы.

SKLIARENKO Inna Yurievna. «E-LEARNING» AS INNOVATION METHOD OF PREPARATIONS FUTURE SPECIALISTS OF WATER TRANSPORT

The article describe the historical development and the features of the application of «e-learning» as an innovative method of training of future specialists of water transport. The author notes that «e-learning» is an integral part of the educational process in modern schools and is used in all forms of education. The notion «e-learning» was used in 1966 by Patrick Supisom of Stanford University, who conducted the training of elementary school pupils reading and math with the help of the first computers. In turn, today the notion «e-learning» refers to learning based on information and communication technology for pedagogical interaction between students and curriculum content, students and teachers and among students via the Internet.

The article noted that modern educational technology, primarily «e-learning» technology of future specialists of water transport are focused on each student and focus on the development of their individual resources. Changing the traditional approaches to teaching and training of future specialists of water transport on the one hand, and prepared them to the rapid development of information technology, have moved into the digital revolution - on the other, led to the phenomenon of «e-learning».

The introduction of «e-learning» allows you to radically change the process of transfer of knowledge to future specialists of water transport, to make it more flexible, rich, convenient for all participants of the educational process, and also has certain advantages for different target groups, such as students and graduate students, faculty and university administration.

The author shows the advantages and disadvantages of using «e-learning» for students, faculty and university as a whole as part of educational programs in the process of training of future specialists of water transport.

Particular attention was paid to the fact that «e-learning» is not only characterized by a high degree of autonomy of the students, but also creative and gaming component, as well as a collective work on the problems and challenges. Also changing the role of the teacher, which is almost on a par with students in the modern world of information available. The development of «e-learning», reflecting changes in society, offers to reflect on the new academic context and competencies required of future specialists of water transport.

Key words: e-learning, information technology, innovation, specialists of water transport, educational programs.

СТРЕЛЬЧЕНКО Лариса Василівна. СУТНІСНО-ЗМІСТОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА КЛЮЧОВИХ ПОНЯТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

У статті подається характеристика суті та змісту ключових понять дослідження проблеми інформаційно-комунікаційної компетентності викладачів англійської мови контексті Болонського процесу

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, інформаційно-комунікаційна компетентність, професійна підготовка магістрів з англійської мови, стандарт освіти, лінгвістична, комунікативна, методична, дослідницько-пошукова компетентність.

СТРЕЛЬЧЕНКО Лариса Василівна. СУЩНОСТНО-СОДЕРЖАТЕЛЬНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ КЛЮЧЕВЫХ ПОНЯТИЙ ИССЛЕДОВАНИЯ ПРОБЛЕМЫ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В КОНТЕКСТЕ БОЛОНСКОГО ПРОЦЕССА

В статье дается характеристика сущности и содержания ключевых понятий исследования

проблемы информационно-коммуникационной компетентности преподавателей английского языка контексте Болонского процесса.

Серія: Педагогічні науки

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, информационно-коммуникационная компетентность, профессиональная подготовка магистров по английскому языку, стандарт образования, лингвистическая, коммуникативная, методическая, исследовательско-поискавая компетентность.

STRELCHENKO Larysa Vasylivna. ESSENTIAL-CONTENT OF THE KEY CONCEPT CHARACTERISTICS OF RESEARCH ISSUES OF ENGLISH TEACHERS INFORMATION AND COMMUNICATION COMPETENCE IN THE CONTEXT OF BOLOGNA PROCESS

Scientific studies of theoretical and methodological foundations of development of information and communication competence in Masters of Arts in English in UK universities require clarification and specification of conceptual and terminology research and explanation of the nature of the key concepts related to the problem.

The problem of development of information and communication competence in future teachers of foreign languages in higher education and the use of ICT in learning and teaching languages have become the subject of study of many domestic and foreign scholars (O.Bihych, G. Kozlakova, T. Smith, S.Pahomova, N.Sura Ben Williamson (Ben Williamson), David Crystal (Crystal David), Milton James (James Milton), Davis Graham (Graham Davies), Feyser Keri (Keri Facer), Owen Martin (Martin Owen). However, a separate study of essentially content characteristics of key words study on information and communication competence of teachers of English in the context of the Bologna process is not carried out.

The research problem of information and communication competence of future teachers of English at UK universities is necessary to identify key concepts, their nature and content. The scientific use of key terms, concepts and strategies both in Western Europe and in Ukrainian educational space for reference should be accurate, reliable and possess objective information on major issues of higher education reform and its new paradigm of training students in context of Bologna, to which the United Kingdom and Ukraine joined among 47 countries to form the European higher education area (EHEA). As noted by S. Sysoieva (2016) most appropriately interpret the meaning of new concepts that are used in documents of the EU, the European educational space according to their importance in our linguistic space and established concepts of national pedagogy.

Based on the opinion of domestic and foreign scientists Otych O, Sokolova I., Polonsky V. the importance of isolation in scientific research and related key concepts distinguish the «information and communication competence» as a key concept in our scientific study. This term includes in its structure such important components as «information», «communication» and «competence», each of them carries a certain semantic load and combining their values and content stands the object of our scientific research. Various dictionaries and various linguists give different definition of communication. In the dictionary of modern English (Longman Contemporary English Dictionary), the term communication understands for information or exchange of ideas between people. Analysis of the glossaries of Western instruments like project Tuning Guide ECTS glossary Meta qualifications frameworks shows that the definition of «competence» has some differences.

According to the Tuning project competence (competences) are defined as a dynamic combination of knowledge, understanding, skills, abilities and demonstration of abilities. The development of competencies is the purpose of curriculum and degree possession assessed at different stages of the program in terms of learning outcomes. Competencies are developed in the process of learning different courses and programs. For our study assertion that competence formed by a number of subjects or modules at different stages of the program, and may even begin the program one level higher education, and to finish the formation of a different, higher level is important.

Key words: information and communication technologies, information and communication competence, professional training of masters in English, the standards of education, linguistic, communicative, methodical, research competence.

ТАРАПАКА Наталія Володимирівна. ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

B статті висвітлюються питання розвитку творчої активності молодиих школярів. Акцентується увага на тому, що провідним видом діяльності дітей молодиого шкільного віку ϵ навчальна діяльність, у процесі якої учень оволодіва ϵ компетентностями навчальної діяльності та набува ϵ творчої активності.

Ключові слова: молодші школярі, творчість, активність, увага, творча уява.

ТАРАПАКА Наталья Владимировна. ОСОБЕННОСТИ ТВОРЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ

В статье освещаются вопросы развития творческой активности младших школьников. Акцентируется внимание на том, что ведущим видом деятельности детей младшего школьного возраста является учебная деятельность, в процессе которой ученик овладевает компетенциями учебной деятельности и приобретает творческую активность.

Ключевые слова: младшие школьники, творчество, активность, внимание, творческое воображение.

TARAPACA Natalia Volodymyrivna. FEATURES CREATIVE ACTIVITY OF YOUNGER STUDENTS

The article highlights the development of creative activity of younger students. The attention that the leading activity of primary school children are learning activities, during which the student acquires competences training and becomes a creative activity. The author notes that the creative activity of each student depends on the activation of the educational process in general, and the learning process - from the teacher's personality, his ability to properly organize training activities.

During the initial training and further training activities improved due to the complexity of its goals, objectives and corresponding actions. An important role in training activities play a cognitive mental processes. Features younger student thinking that lies in its reliance on perception, explaining the need for primary school children learning different types of visual aids, drawings and diagrams to problems, models, patterns, handouts, tables and so on. In addition to the tool support, visibility for the younger student serves as a source of expansion sensory experience necessary for the formation of creative activity.

The creative development of the child's personality aktiviziruyutsya in preschool and younger school age. This period is most favorable for creative development of children, since early school age, and spontaneous reproductive activity of the child combined with the fast growing intelligence, abstract and logical thinking. At that time the possibility of self-goal setting, motivational intentions, finding ways to influence and control the results, i.e. the development of all components of the psychological structure of the personality. Therefore, formation of creative activity of younger school age as the most sensitive period of creativity, is one of the important tasks of modern school.

Keywords: younger students, creativity, activity, attention, imagination.

ФЕДАК Сергій Ігнатович, РОМАНЮК Леонід Антонович, ФЕДАК Софія Андріївна. ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА «ВИЩА МАТЕМАТИКА» АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ БУДІВЕЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Статтю присвячено методиці викладання вищої математики для іноземних студентів спеціальності «Будівництво». Зосереджено увагу на особливостях побудови занять, структурі курсу, методах і прийомах викладання дисципліни. Вказано на труднощі, які виникають під час викладання цього предмета іноземним студентам, зокрема використання термінів, математичних позначень тощо. Підкреслено важливість міждисциплінарних зв'язків, а також запропоновано способи раціонального опрацювання теоретичного матеріалу іноземними студентами.

Ключові слова: вища математика, методика, викладання, іноземні студенти, термін, міждисциплінарні зв'язки, самостійна робота студентів

ФЕДАК Сергей Игнатович, РОМАНЮК Леонид Антонович, ФЕДАК София Андревна. ПРЕПОДАВАНИЕ ПРЕДМЕТА «ВЫСШАЯ МАТЕМАТИКА» АНГЛИЙСКИМ ЯЗЫКОМ ИНОСТРАННЫМ СТУДЕНТАМ СТРОИТЕЛЬНЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

Статья посвящена методике преподавания предмета «Высшая математика» для иностранных студентов специальности «Строительство». Сосредоточено внимание на особенностях построения занятий, структуре курса, методах и приемах преподавания дисциплины. Указано на трудности, которые возникают во время изучения инженерных дисциплин иностранными студентами, а также использование терминов, математических обозначений и тому подобное. Подчеркнута важность междисциплинарных связей для освоения названного предмета. Предложены способы рациональной работы иностранных студентов над теоретическим материалом.

Ключевые слова: высшая математика, методика, преподавание, иностранные студенты, термин, междисциплинарные связи, самостоятельная работа студентов

FEDAK Serhiy Ihnatovych, ROMANIUK Leonid Antonovych, FEDAK Sofiya Andriyivna. TEACHING HIGHER MATHEMATICS TO FOREIGN STUDENTS WITH ENGLISH LANGUAGE OF STUDYING

The article deals with methods of teaching Higher Mathematics to foreign students. It aims to show the ways of delivering the theoretical material as well as developing practical skills at present subject. The attention is concentrated on peculiarities of course structure, ways of presenting material, means and methods of teaching. The relation to other engineering subjects is demonstrated. The article describes the main types of students' basic knowledge assessment and explains its importance for further work. Authors demonstrate pros and cons of each method of testing and give practical recommendations concerning the best ways to control the knowledge.

Undoubtedly, there exist certain difficulties in the process of teaching Higher Mathematics. One of them is understanding of special terms. The problem is that certain words are international or pseudo-international. It causes the confusion in their use in engineering sphere. There are also common words that take special meaning in scientific context. Mathematic symbols and standards of writing formulas have some differences in Ukraine and other countries and to make education process successful this fact has also to be taken into consideration.

While delivering lectures, it's important to provide students with printed texts, for them to get acquainted with material before. It simplifies understanding and illustrates theoretical issues in some way. Student-professor interaction brings better result in the process of studying. Students are encouraged to ask questions and share their own ideas and discoveries. They eagerly discuss the problems with their group mates.

Different ways of visualization, i.e. use of illustrations, multi-media presentations real-life examples, pictures of famous objects built according to the laws studied, encourages cognitive activity.

Individual work of students takes the essential part in the process of education. It's important to give them adequate assignments for each topic. Providing foreign students with appropriate specialized textbooks adapted for their needs makes the process of studying more efficient.

Key words: higher mathematics, methods, teaching, foreign students, term, inter-subject relations, student's individual work.

ГАНЖЕЛА Сергій Іванович. ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Статтю присвячено формуванню пізнавальної самостійності майбутніх вчителів початкових класів як важливого чинника творчих здібностей індивіда. Розв'язати проблему сформованості пізнавальної самостійності можна на трьох основних рівнях: репродуктивному, інтерпретуючому, творчому.

Ключові слова: самостійність, творча самостійність, пізнавальна самостійність, репродуктивний рівень, інтерпретуючий рівень, творчий рівень.

ГАНЖЕЛА Сергей Иванович. ФОРМИРОВАНИЕ ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ САМОСТОЯТЕЛЬНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ

Статья посвящена формированию познавательной самостоятельности будущих учителей начальных классов как важного фактора творческих способностей индивида. Решить проблему сформированности познавательной самостоятельности можно на трех основных уровнях: репродуктивном, интерпретирующем, творческом.

Ключевые слова: самостоятельность, творческая самостоятельность, познавательная самостоятельность, репродуктивный уровень, интерпретирующий уровень, творческий уровень.

HANZHELA Sergiy Ivanovych. FORMATION OF PERCEPTIONAL INDEPENDENCE FOR FUTURE TEACHERS OF ELEMENTARY CLASSES

The article is devoted to the issue of formation of the perceptional independence for future teachers of elementary classes. It's as important factor of creative abilities for an individual. The problem of forming the perceptional independence can solve for three of levels: reproductive, interpreting and creative.

Analysis of the formation of perceptional independence on all levels have been given reasons for the assertion that almost all students have been intend for the positive attitude for the study to the exclusion of the several students. It have been under the influence of the personality of the teacher, mean and organizing forms that he had been apple for the process study.

Future elementary school teachers will get very important tasks, that they mast will be solves in the process of the learning for the course «The fundamentals of the computer science with elements of programming and the modern technology of study». It will be solving if we should be forming the

perceptional independence for each student on his level. This approach transfer all emfesiz that students had been in the process of the learning to the process of the knowledge. Efficiency of the knowledge is completely dependent on content of learning and methodos of learning.

The formation of perceptional independence very well solves the problem «as will teach of the student for training» It is as guarantee for transferring given quality elementary school teachers for schoolboy of elementary classes. Realized possession with procedures and means of mental activities in the process learning a new teaching material important mean for a cantion of formalism in the knowledge of future elementary school teachers.

At a high level of perceptional independence components for intellectual and practical activity is manifested as a aggregate of mental judgments and practical operations. The future teacher will be full releases from stereotypes, ready of sample, patterns and his activities will become of searching character.

Key words: independence, creative independence, perceptional independence, reproductive level, interpretational level creative level.

ЖУКОВА Олександра Миколаївна. АНАЛІЗ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Стаття присвячена методам викладання іноземної мови. Ми розповідаємо майже про всі відомі методи викладання (наприклад, англійської мови). Ми виокремлюємо методи, які, на нашу думку, є найбільш корисними для українських учнів та студентів. Стаття стане у нагоді учителям та викладачам ВНЗ.

Ключові слова: методи викладання, підходи до викладання, іноземна мова, учні, студенти, комунікативний підхід, аналіз, читання, аудіолінгвальний підхід.

ЖУКОВА Александра Николаевна. АНАЛИЗ МЕТОДОВ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Статья посвящена методам преподавания иностранного языка. Мы рассказываем почти про все известные методы преподавания (к примеру, английского языка). Мы выделяем методы, которые, по нашему мнению, являются наиболее полезными для украинских учеников и студентов. Статья обращена к учителям и преподавателям ВУЗ.

Ключевые слова: методы преподавания, подходы к преподаванию, иностранный язык, ученики, студенты, коммуникативный подход, анализ, чтение, аудиолингвальный подход.

ZHUKOVA Olexandra Mykolayivna. THE ANALYSIS OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING METHODS

In our article we analyse the methods of teaching language as the second one. The shortcharacteristics of some methods:

The Grammar- Translation Approach was historically used in teaching Greek and Latin. Later it was generalized to teaching modern languages.

The Direct Approach was developed initially as a reaction to the Grammar-Translation Approach in an attempt to integrate more use of the target language in instruction.

The Communicative Approach. Pupils ask questions, dialogues and interviews are used. Pupils study and play at the same time.

We also overviewed such approaches as: Reading Approach, The Audiolingual Method, Community Language Learning, The Silent Way, Functional - Notional Approach and Total Physical Response.

We made the conclusion that in Ukraine such method as Communicative is the most Appropriate. Or several methods can be combined while teaching foreign language. Communication gives the possibilities to travel abroad, to study or to work. The information from this article is useful for teachers and professors. We analysed several methods and approaches and now can advise such method as: Communicative Approach for Ukrainian teachers, professors and instructors or combine different methods. Communicative Approach is used to teach not only to write or to speak, but both writing and speaking. If instructors have already used these methods, this advice will be useful for those teachers and professors who has not used such methods in their practice. In our future works we are going to present communicative exercises, which will help pupils and students to study language. Such themes will be presented as «Article», «Present Simple», «Present Continuous» and so on.

Key words: teaching methods, approaches to teaching, foreign language, pupils, students, communicative approach, analysis, reading, audouinii approach.

КЛИМЕНКО Юлія Анатоліївна. ОСВІТНЬО-ПРОСВІТНИЦЬКИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ЕСПЕРАНТО-РУХУ В УКРАЇНІ (20-ті – ПОЧАТОК 30-х РОКІВ XX СТОЛІТТЯ)

У статті схарактеризовано освітньо-просвітницький напрям розвитку есперанто-руху в

Україні у 20-х — на початку 30-х років XX століття. Есперанто-рух — це об'єднана спільністю цілей, духовною і матеріальною культурою група (поділена за місцем розташування і за регіонами), яка спілкується міжнародною мовою есперанто.

Серія: Педагогічні науки

На окремих етапах розвитку досліджуваного феномену мета освітньо-просвітницької діяльності есперантистів залежно від суспільно-політичної ситуації змінювалася— від популяризації мови есперанто на перших етапах до практичного використання есперанто як засобу міжнародного спілкування.

Автором з'ясовано, що незважаючи на ключову спрямованість есперанто-руху в той чи той період, освітньо-просвітницьку діяльність організовували переважно через різноманітні організаційні форми: есперанто-курси, гуртки, лекції, доповіді, консультації, школи, технікуми, вищі навчальні заклади та інші педагогічні форми.

Ключові слова: есперанто, есперанто-рух, есперанто-освіта, есперанто-курси, гуртки, лекції, доповіді, консультації, освітньо-просвітницька діяльність есперантистів.

КЛИМЕНКО Юлия Анатольевна. ОБРАЗОВАТЕЛЬНО-ПРОСВЕТИТЕЛЬСКОЕ НАПРАВЛЕНИЕ РАЗВИТИЯ ЭСПЕРАНТО-ДВИЖЕНИЯ В УКРАИНЕ В 20-X – НАЧАЛЕ 30-X ГОДОВ XX ВЕКА.

B статье охарактеризовано образовательно-просветительское направление развития эсперанто-движения в Украине в 20-х — начале 30-х годов XX века. Эсперанто-движение — это объединенная общностью целей, духовной и материальной культурой группа (разделена по месту расположения и по регионам), которая общается международным языком эсперанто.

На отдельных этапах развития исследуемого феномена цель образовательно-просветительской деятельности эсперантистов в зависимости от общественно-политической ситуации изменялась — от популяризации языка эсперанто на первых этапах к практическому использованию эсперанто как средства международного общения.

Автором установлено, что несмотря на ключевую направленность эсперанто-движения в тот или иной период, образовательно-просветительскую деятельность организовывали преимущественно через различные организационные формы: эсперанто-курсы, кружки, лекции, доклады, консультации, школы, техникумы, высшие учебные заведения и другие педагогические формы.

Ключевые слова: эсперанто, эсперанто-движение, эсперанто-образование, эсперанто-курсы, кружки, лекции, доклады, консультации, образовательно-просветительская деятельность эсперантистов.

KLIMENKO Yliya Anatoliivna. EDUCATIONAL DEVELOPMENT DIRECTION AND EDUCATION ESPERANTO MOVEMENT IN UKRAINE (20 th – early 30-ies of XX century)

Article Author determined education and educational direction of the Esperanto movement in Ukraine in the 20's – early 30-ies of XX century.

Esperanto movement - is united by common goals, spiritual and material culture group (divided by location and by region) which speaks the international language Esperanto. Thereby it creates its cultural unity, their norms, values, criteria; Esperanto movement – is the subject of widespread social and cultural life, whose members are united by the desire to achieve joint goals and programs. Esperanto – the international language created by Polish doctor and polyglot Louis Lazarus Zamenhof in 1887 on the basis of common European languages, international vocabulary. It is used Esperanto in international communication, aimed at creating direct and equal opportunities for everyone in the international relations.

International language became the medium of exchange of experience teaching Esperanto-native teachers with foreign counterparts on the international educational forums, congresses, etc.

One of the main directions of domestic traffic in Esperanto 20's – early 30-ies of XX century – education and educational activities among different population groups. At some stages of the studied phenomenon purpose of education and outreach Esperanto depending on the socio-political situation has changed – from popularization of Esperanto in the early stages (pre-Soviet period) to the practical use of Esperanto as a means of «class struggle» and international international communication. The author found that despite the key focus of the Esperanto movement in this or that period of education and educational activities organized mainly through various organizational forms: Esperanto courses, clubs, lectures, reports, consultations, schools, colleges, universities and other forms of teaching.

During the 1927–1929 biennium. Esperanto taught in about 80 schools in 24 cities of the USSR as an elective course. According to the decisions of the local Department of Education as a compulsory subject introduced Esperanto in many schools and teaching colleges, particularly in Kremenchug and Krivoy Rog. In order to facilitate learning of foreign languages Kharkiv Department of Education was decided in the

1930-1931 school year include Esperanto in the curricula of all schools. Educational and educational activities of Esperanto in various organizational forms was aimed primarily ubiquitous Esperanto as a means of international communication.

The study does not cover all aspects of the problem. Require further study social and educational principles of the Esperanto movement as a socio-cultural, interlinhvistychnoho phenomenon of the past and present.

Key words: Esperanto Esperanto movement, Esperanto education Esperanto courses, clubs, lectures, reports, consultations, educational and educational activities of Esperanto.

НЕЧЕПОРУК Яна Сергіївна. ПОЗИТИВНІ І НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ В ЛЬОТНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

У статті розкривається поняття «дистанційне навчання». Охарактеризовано засоби дистанційного навчання, які вдосконалюють методику навчання англійської мови професійного спрямування майбутніх авіаційних фахівців. Проаналізовано низку нормативно-правових документів, що регламентують роботу дистанційного навчання. Виділено негативні сторони, підходи вирішення проблем, а також перспективи дистанційної форми навчання у льотних навчальних закладах.

Ключові слова: дистанційне навчання, проблеми дистанційного навчання, перспективи дистанційного навчання, авіаційні фахівці, льотні навчальні заклади.

НЕЧЕПОРУК Яна Сергеевна. ПОЗИТИВНЫЕ И НЕГАТИВНЫЕ АСПЕКТИ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО НАПРАВЛЕНИЯ В ЛЁТНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

В статье раскрывается понятие «дистанционное обучение». Охарактеризованы способы дистанционного обучения, усовершенствующие методику обучения английскому языку профессионального направления будущих авиационных специалистов. Проанализировані некоторые нормативно-правовые документы, регламентирующие работу дистанционного обучения. Определено негативные стороны, методы решения проблем, а также перспективы дистанционной формы обучения в лётных учебных заведениях.

Ключевые слова: дистанционное обучение, проблемы дистанционного обучения, перспективы дистанционного обучения, авиационные специалисты, лётные учебные заведения.

NECHEPORUK Yana Serhiivna. ADVANTAGES AND DISADVATAGES OF DISTANCE LEARNING OF ENGLISH LANGUAGE FOR PROFESSIONAL USAGE IN AVIATION EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

The article deals with the concept of «distance learning». In English it is also known as «distance education». This article shows the essential meaning of such educational phenomenon: in general it is the education of students who may not always be physically present at a university or flight school in particular. It also describes the modern use of electronic educational technology (also called elearning). It is emphasized that such methods facilitate distance learning by the great amount of necessary information and communications technology, replacing traditional content delivery by postal correspondence. It was also mentioned that distance learning courses in flight educational establishments deliver comprehensive instruction to busy aviation and travel industry professionals. The article gives a clear understanding of necessary digital platforms which have to be introduced in the educational process of flight schools. Training solutions must be interactive, learner-friendly, and available in a variety of convenient formats. Instruction can be synchronous and asynchronous online communication in an interactive learning environment or virtual communities (such as Moodle). The focus of distance learning is shifted to the education transaction in the form of virtual community of learners sustainable across time. It was also characterized the methods of distance learning, which will improve the methodology of teaching English professional direction for the future of aviation specialists. This article analyzes some legal documents that regulate the work of distance learning. At the same time, along with plenty of positive factors of distance learning it was identified and some negative aspects, you might encounter in the course of its implementation in the educational process.

Key words: distance learning, distance learning problems, prospects of distance learning, aviation specialists, flight schools.

ВОЙТОВСЬКА Алла Іванівна. ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД У СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ З ІНВАЛІДНІСТЮ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ВНЗ

Вищим навчальним закладам необхідно створити в процесі гендерної соціалізації культурний і

професійний ідеал, до якого має прагнути кожен студент. Важливим напрямком гендерної соціалізації студентів з інвалідністю є навчальна робота. В ході цієї роботи у студентської молоді закріплюються набуті знання, формуються необхідні комунікативні навички без проявів дискримінації та вільні від гендерних стереотипів, розвивається толерантність. Впровадження гендерної складової у навчальну роботу ВНЗ потребує системного підходу, що, перш за все, передбачає високий рівень гендерної чутливості керівного складу ВНЗ.

Ключові слова: гендерна соціалізація, гендерне виховання, навчальний процес, студентство з інвалідністю, вищі школи.

ВОЙТОВСКА Алла Ивановна. ГЕНДЕРНЫЙ ПОДХОД В СОЦИАЛИЗАЦИИ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ С ИНВАЛИДНЛСТЬЮ В УЧЕБНИЙ ПРОЦЕСС ВУЗОВ

Высшим учебным заведениям необходимо создать в процессе гендерной социализации культурный и профессиональный идеал, к которому должен стремиться каждый студент. Важным направлением гендерной социализации студентов с инвалидностью является учебная работа. В ходе этой работы у студенческой молодежи закрепляются полученные знания, формируются необходимые коммуникативные навыки без проявлений дискриминации и свободные от гендерных стереотипов, развивается толерантность. Внедрение гендерной составляющей в учебную работу вузов требует системного подхода, что, прежде всего, предполагает высокий уровень гендерной чувствительности руководящего состава вузов.

Ключевые слова: гендерная социализация, гендерное воспитание, учебный процесс, студенчество с инвалидностью, вузы.

VOITOVSKA Alla Ivanivna. GENDER APPROACH IN THE SOCIALIZATION OF STUDENTS WITH DISABILITIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS UNIVERSITIES

Higher educational institutions must create in the process of gender socialization and professional cultural ideal, which must seek every student. It is rooted gender stereotypes is a prerequisite root causes and various manifestations of inequality, including gender inequality, discrimination and violence based on gender. The family, marriage, children are essential values of each society. A special attention should be paid cim'yi students with disabilities. An important focus of gender socialization of students with disabilities have educational work.

In the course of this work in students fixed their knowledge, forming the necessary communication skills without discrimination and free of gender stereotypes, tolerance develops. Introduction of gender component in educational institutions work requires a systematic approach that primarily involves a high level of gender sensitivity leadership of the university.

Implementation of the training of the university students with disabilities to gender space should be in certain areas. We can classify the blocks of gender-oriented knowledge: national constituent, intellectual, moral, physical, occupational, family and legal components.

The result of the process of formation of gender socialization is not just a student in the proper sense of the essence of moral standards and guidelines in the field of relationship articles, but also need to follow them in all fields. In the process of engaging students with disabilities to gender educational space of the university must achieve gender of students in social responsibility.

In the study of the university and there is no need of boys and girls with disabilities make students more like the opposite sex. The aim is to assist and boys and girls with disabilities to become happy people, that they can fully realize their capabilities and features so pleased of his life, were confident in themselves and their future.

Key words: gender socialization, gender education, educational process, students with disabilities, the highest ever.

ГАГАРІНА Наталія Павлівна. РЕВЕНЕЦЬ Оксана Олександрівна. ВИКОРИСТАННЯ ТРВЗ НА ІНТЕГРОВАНИХ ЗАНЯТТЯХ В РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Одним із завдань сучасного дошкільного навчального закладу ϵ задоволення попиту, потреб батьків у вихованні та навчанні дітей. Застосування сучасних інноваційних технологій в діяльності вихователя да ϵ змогу певною мірою підвищити якість освітніх послуг. У статті розглянуто використання TPB3 на інтегрованих заняттях в роботі вихователя, сутність та ефективність методів і прийомів творчого запам'ятовування, аналізу та умовисновків.

Ключові слова: технологія, вихователь, картина, пам'ять, дитина

ГАГАРИНА Наталия Павловна. РЕВЕНЕЦ Оксана Александровна. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТРИЗ НА ИНТЕГРИРОВАННЫХ ЗАНЯТИЯХ В РАБОТЕ ВОСПИТАТЕЛЯ ДОШКОЛЬНОГО УЧРЕЖДЕНИЯ.

Серія: Педагогічні науки

Одним из заданий современного дошкольного учебного учреждения обозначено удовлетворение спроса, нужд родителей в воспитании и обучении детей. Использование современных инновационных технологий в деятельности воспитателя дает возможность определенным образом повысить качество образовательных услуг. В статье рассмотрено использование ТРИЗ на интегрированных занятиях в работе воспитателя, суть и эффективность методов и приемов творческого запоминания, анализа и умственных заключений.

Ключевые слова: технология, воспитатель, картина, память, ребенок

GAGARINA Natalia Pavlovna. REVENETS Oksana Oleksandrivna. USE OF TRIZ ON INTEGRATED SCHOOLS IN THE WORK OF THE PRESCHOURER OF A PRESCHOOL INSTITUTION.

One of the tasks of a modern pre-school educational institution is the satisfaction of the demand, the needs of parents in the upbringing and education of preschool children. The use of modern innovative technologies in the activities of the kindergarten teacher provides an opportunity to improve the quality of educational services in a certain way.

The article deals with the use of technology for the development of inventive tasks (TRIZ) in integrated classes in the work of the educator, the content and effectiveness of methods and techniques of creative memorization, analysis and mental conclusions. This is a universal organizational, pedagogical and methodical system that allows you to combine object-cognitive activity with methods of activating and developing thinking, as well as creative solutions to educational and social assignments.

The analysis of the Basic Component of Preschool Education, which is the state standard, was conducted, namely the line «Child in the World of Culture». The subjects of seminars, trainings, master classes for teaching teachers of pre-school educational institutions are revealed. Specific examples of methods, techniques, exercises that can be conducted during the gaming and educational activities are given. The authors paid special attention to working with parents on using productive creative tasks with preschool children. Yak vital practice preschooler feasible methods of invention, methods of psychological enhance the creative process by which classes - a search problems, findings, inventions chain issues.

Key words: technology, educator, picture, memory, child.

ГОЛОВКО Ірина Олексіївна. ВПРОВАДЖУВАННЯ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ НА ШКІЛЬНОМУ РІВНІ В АНГЛІЇ (КІНЕЦЬ XIX – ПОЧАТОК СТ.)

Розглянуто процес впровадження технічної освіти в школи Англії в кінці XIX— на початку XX ст. Виділено характерні риси технічної освіти, її сильні на слабкі сторони. Визначено роль та підходи уряду в практичному втіленні технічної освіти в національну систему шкільної освіти.

Ключові слова: обов'язкова освіта, технічна освіта на шкільному рівні, вищі школи, центральні школи, молодші технічні школи, Англія

ГОЛОВКО Ирина Алексеевна. ВВЕДЕНИЕ ТЕХНИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ НА ШКОЛЬНОМ УРОВНЕ В АНГЛИИ (КОНЕЦ XIX – НАЧАЛО XX СТ.)

Рассмотрен процесс введения технического образования на школьном уровне в Англии в конце XIX — начале XX ст. Выделены характерные черты технического образования, его сильные и слабые стороны. Освещены роль и подходы правительства в практическом введении технического образования в национальную систему школьного образования.

Ключевые слова: обязательное образование, техническое образование на школьном уровне, высшая школа, центральная школа, младшая техническая школа, Англия

GOLOVKO Iryna Olexiyivna. SCHOOL-BASED TECHNICAL EDUCATION IN LATE NINETEENTH – EARLY TWENTIETH CENTURIES ENGLAND

The abstract focuses on the development of technical education at school level in England over the course of the late nineteenth – beginning of the twentieth century. It outlines its main features, strengths and weaknesses. It also reviews the policy and practice of the government as related to technical education for young people in compulsory elementary and secondary education.

The adoption of the Elementary Education Act (1870) and imposing of the compulsory elementary education (1880) in Great Britain gave impulse towards the two most important dynamics, which greatly influenced the development of school-based technical and vocational education. The first one was the establishment of the local School Boards from 1872. The second dynamic was that after 1872 many School Boards also established higher grade schools. They coped with the growing demand to form the post

elementary education, which was used by working class children, and to impose the technical bias into the curriculum of these schools.

Technical Education Act, 1889 allowed higher grade schools and secondary grammar schools, except most liberally endowed grammar schools, to take advantage of aid offered them by the government to develop science courses. Both types of school extended this work from 1889 through legislation, which allowed county and borough councils (created the previous year) to supply and aid technical education. Meanwhile, throughout this period the larger and wealthier grammar and public schools largely remained aloof from education in science and technology. Nevertheless, the broadening of secondary school curriculum towards science and technical courses proceeded slowly. That resulted in "bookish" culture of the state-maintained secondary schools and the lost opportunity of higher grade schools in promotion of technical education.

However, there was a continued drive on the part of local authorities to meet a growing demand for extended education based on occupational bias. Some of the local authorities pioneered two new models of upper-elementary education. First, from 1905, in London, an alternative to secondary education was offered for those winning scholarships in elementary school via transfer to a central school. Second, also from 1905 with immediate finance provided by the Board of education non-selective junior technical schools sprang up.

The large, skill-intensive industries and their associated industrial relations were obviously important in determining key structures in the overall provision of technical and vocational education. But so, too, was the role of government in setting the priorities for education, the place of local authorities, which were the key to the kind of specialist technical schools that existed in England and Wales beginning from 1905. Urban authorities also were always most likely to be interested in their development and supporting them.

Key words: compulsory education, school level technical education, England, central schools, junior technical schools

ЗАМОТА€ВА Наталія Володимирівна. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КУЛЬТУРОТВОРЧОГО ПІДХОДУ ДО ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ВВНЗ

Стаття присвячена обтрунтуванню актуальної проблеми підвищення професійної компетентності викладачів гуманітарних дисциплін ВВНЗ у системі неперервної професійної освіти. Автором здійснено трунтовний аналіз філософських, соціокультурних, мистецтвознавчих аспектів порушеної проблеми для обтрунтування культуротворчого підходу у системі післядипломної освіти військових педагогів-гуманітаріїв. Доведено, що розвиток культуротворчої компетентності викладачів гуманітарних дисциплін ВВНЗ зумовлюється як об'єктивними (сприятливий психологічний клімат у колективі, атмосфера співробітництва і співтворчості), так і суб'єктивними чинниками (сформованість творчої уяви, дивергентного мислення, гнучкість, толерантність, емпатійність, рефлексивність, імпровізаційність, комунікативність, здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії). Найбільш сприятливі умови для розвитку культуротворчої компетентності викладачів гуманітарних дисциплін ВВНЗ забезпечує інтерактивне навчання, яке сприяє реалізації особистісного потенціалу в різноманітних способах взаємопов'язаної навчальної діяльності (моделювання життєвих ситуацій, рольове програвання, вирішення проблем на основі аналізу обставин та відповідної ситуації тощо).

Ключові слова: культуротворчість, професійна компетентність, культуротворча компетентність, культуротворчий підхід, інтерактивні технології навчання, викладачі гуманітарних дисциплін, вищі військові навчальні заклади.

ЗАМОТАЕВА Наталия Владимировна. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ КУЛЬТУРОТВОРЧЕСКОГО ПОДХОДА К ПОДГОТОВКЕ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ГУМАНИТАРНЫХ ДИСЦИПЛИН ВВУЗ

Статья посвящена обоснованию актуальной проблемы развития культуротворческой компетентности преподавателей гуманитарных дисциплин военного вуза в системе непрерывного профессионального образования. Автором осуществлен подробный анализ философских, социокультурных, искусствоведческих аспектов затронутой проблемы для обоснования культуротворческого подхода в системе последипломного образования военных педагоговгуманитариев. Доказано, что развитие культуротворческой компетентности преподавателей гуманитарных дисциплин ВВУЗ обусловлено как объективными (благоприятный психологический климат в коллективе, атмосфера сотрудничества и сотворчества), так и субъективными факторами (сформированность творческого воображения, дивергентного мышления, гибкость, толерантность, эмпатийность, рефлексивность, импровизационность, коммуникативность, способность к субъект-субъектному взаимодействию). Наиболее благоприятные условия для

развития культуротворческой компетентности преподавателей гуманитарных дисциплин ВВУЗ обеспечивает интерактивное обучение, которое способствует реализации личностного потенциала в различных способах взаимосвязанной учебной деятельности (моделирование жизненных ситуаций, ролевое проигрывание, решение проблем на основе анализа обстоятельств и соответствующей ситуации и т.п.).

Ключевые слова: культуротворчество, культуротворческая компетентность, культуротворческий подход, интерактивные технологии обучения, преподаватели гуманитарных дисциплин, высшие военные учебные заведения.

ZAMOTAIEVA Natalia Volodymyrivna. THEORETICAL METHODOLOGICAL GROUNDS OF CULTURE CREATIVE APPROACH TO ENHANCE PROFESSIONAL COMPETENCY OF HUMANITARIAN SUBJECTS' TEACHERS AT HIGHER MILITARY EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

The author has conducted profound analysis of philosophic, socio-cultural, art appreciation approaches in order to substantiate culture creative approach for professional competency enhancement of humanitarian subjects' teachers at higher military educational establishments as part of continuous pedagogical education. Theoretical analysis of scientific research of this issue allowed to establish that domestic and foreign scientists stress the need to reorient higher educational establishments from being a traditional cultural into culture creative, competency based educational paradigm.

Objective of the article lies in the substantiation of theoretical methodological grounds of culture creative approach to enhance professional competency of humanitarian subjects' teachers at higher military educational establishments, to explore psychological-pedagogical conditions of culture creative competency development in humanitarian subjects' teachers at higher military educational establishments as part of continuous professional education.

Based on the material presented, it has been established that acquisition of culture creative competency by humanitarian subjects' teachers at higher military educational establishments depends on both objective (favorable psychological climate in the group, atmosphere of cooperation and collaboration), and subjective factors (well-formedness of creative imagination, divergent thinking, flexibility, tolerance, empathy, reflexivity, improvisation, communicativeness, ability of subject-to-subject interaction). The most favorable conditions to develop culture creative competency in the teachers at higher military educational establishments are provided by interactive study process, which promotes realization of a personal potential through various ways of interrelated educational activity (modeling of real life situations, role-playing, problem solving based on analysis of the circumstances and related situation, etc.).

Conducted research made it possible to establish advantages of culture creative approach, which essence lies in the preparation of humanitarian subjects' teachers at higher military educational establishments for active professional activity, productive pedagogical communication, interpersonal interaction, creativity in order to efficiently solve educational disciplinary tasks, eliminate issues, resolve conflict situations based on real cultural content, interactive teaching technologies.

Key words: culture creativity, professional competency, culture creative competency, case-technology, interactive educational technologies, humanitarian subjects' teachers, higher military educational establishments.

КІР'ЯНОВА Олена Василівна, МАЛЮКОВА Ольга Юріївна. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті уточнено зміст поняття «інформаційно-комунікаційна компетенція». Визначено інноваційні технології, що ϵ засобами формування інформаційно-комунікаційної компетенції студентів. З'ясовано переваги й недоліки їх впровадження в освітній простір, вплив інноваційних технологій на підвищення якості освіти та професійну підготовку студента.

Ключові слова: інформація, комунікація, компетенція, інформаційно-комунікаційна компетенція, інноваційні технології.

КИРЬЯНОВА Елена Васильевна, МАЛЮКОВА Ольга Юрьевна. ФОРМИРОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ СРЕДСТВАМИ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

В статье уточняется содержание понятия «информационно-коммуникационная компетенция». Определены инновационные технологии, которые являются средством формирования информационно-коммуникационной компетенции студентов. Выяснены преимущества и недостатки их внедрения в образовательное пространство, влияние

инновационных технологий на повышение качества образования и профессиональной подготовки студента.

Ключевые слова: информация, коммуникация, компетенция, информационнокоммуникационная компетенция, инновационные технологии.

KIRYANOVA 0F Olena Vasylivna, *MALYUKOVA* Olga Urivivna. **FORMATION** INFORMATION-COMMUNICATION COMPETENCE OF**STUDENTS OF** BY**MEANS** INNOVATIVE TECHNOLOGIES

The article clarifies the concept of «information and communication competence». It is determined innovative technologies as a means of formation of information and communication competence of students. It is found advantages and disadvantages of its implementation in the educational environment, the impact of innovative technologies to improve the quality of education and training students.

Active application of innovative technologies in educational process means getting known by students cultural and professional competence and one of the most important competence is training the specialists in human sphere informative-communicative competence. In conditions of innovative technologies that is in the society for nowadays, development of informative-communicative competence is being paid special attention as it is in the base of forming training and making innovative changes. Formation of informationcommunication competence is the process of discovering the students' ability to use modern information and communication technologies to work with the information as in the educational process, and in careers.

Higher educational establishment has to prepare students for life in informative society where the main means of production is knowledge and information. One of the tasks of the research is to create the conditions of learning that students could discover the abilities in highly-technical competitive world.

Informative technologies of informative-communicative character influent on forming competence of a person and the sphere of modern person who constantly develops and is active. Informative teaching includes wide using subjects of informative-oriented means of teaching such as distant education (use eeditions, computer teaching systems, audio and video systems, the Internet; interactive teaching (using inter-active boarder); on-line teaching (web sites), multimedia technology (using e-lecturers, text-books, etc.).

Key words: information, communication, competence, informative-communicative competence, innovative technologies.

МАКАРЕНКО Володимир Іванович. ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У ПРОЦЕСІ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті на основі анализу теоретичної літератури і власного практичного досвіду викладання розкрито методологічну сутність поняття «педагогічні умови». Визначено, охарактеризовано та теоретично обгрунтовано комплекс педагогічних умов формування фахових компетентностей у майбутніх лікарів в процесі вивчення природничо-наукових дисциплін. в едності трьох складових: фахово орієнтоване освітнє середовища на кафедрах вузів (викладачі, наукові школи, технології, обладнання лабораторій тощо); розробка і застосування навчальнометодичного забезпечення природничо-наукової підготовки майбутніх лікарів (навчальнометодичні комплекси, плани, програми, підручники тощо); викладач як науковий керівник наукових розвідок майбутніх лікарів.

Ключові слова: викладач, майбутні лікарі, навчально-методичне забезпечення, освітнє середовище, педагогічні умови, природничо-наукова підготовка, фахові компетентності.

МАКАРЕНКО Владимир Иванович. ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ БУДУЩЕГО ВРАЧЕЙ В ПРОЦЕССЕ ЕСТЕСТВЕННО-НАУЧНОЙ ПОДГОТОВКИ

В статье на основе анализа теоретической литературы и собственного практического опыта преподавания раскрыто методологическую сущность понятия «педагогические условия». Определен, охарактеризован и теоретически обоснован комплекс педагогических условий формирования профессиональных компетентностей у будущих врачей в процессе изучения естественно-научных дисциплин. в единстве mpex составляющих: профессионально ориентированная образовательная среда на кафедрах вузов (преподаватели, научные школы, технологии, оборудование лабораторий и т.п.); разработка и применение учебно-методического обеспечения естественнонаучной подготовки будущих врачей (учебно-методические комплексы, планы, программы, учебники и т.д.); преподаватель как научный руководитель научных исследований будущих врачей.

Ключевые слова: преподаватель, будущие врачи, учебно-методическое обеспечение, образовательная среда, педагогические условия, естественнонаучная подготовка, профессиональные компетентности.

MAKARENKO Vladimir Ivanovich. DESCRIPTION OF PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE PHYSICIANS IN THE PROCESS OF NATURAL-SCIENTIFIC PREPARATION

Social demands for physicians determine the search of new and improvement of existing methods and technologies of medical education. One of the directions of realization of this process is the competencebased approach to learning. However, there is a contradiction between the opportunities of the educational environment in higher educational institutions as a means of effective formation of professional competence of future physicians and lack of implementation of this potential in their science training. The solution of this contradiction we see through the introduction of a system of pedagogical conditions and characteristics of their effective functioning in the process of natural science training. Thus, the purpose of this article is the disclosure of the concept «pedagogical conditions», the definition, characteristics and theoretical substantiation of pedagogical conditions of formation of future physicians professional competence in the process of natural science training. Under pedagogical conditions we understand a set of capabilities, technologies and means of organization of process of studying of naturalscience disciplines, ensuring the effectiveness and efficiency of formation of professional competence of future physicians. We have defined, described and theoretically substantiated the complex of pedagogical conditions of formation of professional competence of future physicians in the process of natural-scientific preparation, in unity of three components: the creation of the professionally oriented educational environment in the departments of universities; development and implementation of training and methodological support of natural-scientific preparation of future physicians; teacher as supervisor of scientific studies of future physicians. The system of pedagogical conditions of formation of professional competence of physicians in the natural science training was first built. Further studies we see in the development of complex methods of formation of professional competence of future physicians and the introduction of it in educational process of medical universities.

Key words: teacher, future physicians, training and methodological support, educational environment, pedagogical conditions, natural-scientific training, professional competence.

МОСКОВ Василь Анатолійович. СТРУКТУРА І ЗМІСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ

У статті розглянуто структуру економічної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельного профілю у якій виокремлено мотиваційно-ціннісний, когнітивний та діяльнісний компоненти, описано складові елементи цих компонентів та схарактеризовано об'єктивні зв'язки між ними, детально проаналізовано вплив кожного з компонентів на формування економічної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельного профілю у професійних закладах освіти, визначені навчальні предмети, вивчення яких сприяє формуванню окремих структурних елементів економічної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельного профілю.

Ключові слова: економічна компетентність, професійна освіта, кваліфікований робітник, будівельний профіль, структура компетентності.

МОСКОВ Василий Анатольевич. СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ КВАЛИФИЦИ-РОВАННЫХ РАБОЧИХ СТРОИТЕЛЬНОГО ПРОФИЛЯ

В статье рассмотрена структура экономической компетентности будущих квалифицированных рабочих строительного профиля в которой выделены мотивационно-ценностный, когнитивный и деятельностный компоненты, описано составляющие элементы этих компонентов и охарактеризован объективные связи между ними, подробно проанализировано влияние каждого из компонентов на формирование экономической компетентности будущих квалифицированных рабочих строительного профиля в профессиональных учебных заведениях, определены учебные предметы, изучение которых способствует формированию отдельных структурных элементов экономической компетентности будущих квалифицированных рабочих строительного профиля.

Ключевые слова: понятие экономическая компетентность; профессиональное образование; квалифицированный рабочий; строительный профиль; структура компетентности.

MOSKOV Vasyl Anatolievych. STRUCTURE AND CONTENT ECONOMIC COMPETENCE SKILLED WORKERS BUILDING PROFILE

In the article the structure of the economic competence of skilled workers building profile which singled motivational value, cognitive and activity-components described components and these components Author determined objective connection between them, detailed analysis of the impact of each component in the formation of economic competence of the future skilled workers building profile in professional educational institutions by subjects, all of which contributes to the individual structural elements of the economic competence of skilled workers building profile.

Each of these components comprises respective elements: motivational values (motives, needs, personal qualities, values), cognitive (knowledge), activity (experience, creative activity). Any activity is influenced by motives as aimed at achieving certain goals.

Motivational-value component seen as a system of social and economic values, needs, feelings that motivate students to economic activity, form her positive attitude, awareness of the importance of energy efficiency and energy efficiency, causing strong interest in acquiring the necessary knowledge and skills formation.

The cognitive component is seen as knowledge of professional terminology, facts, concepts, principles and theories of the economy; storage system expertise and interdisciplinary connections, which is a theoretical and methodological basis for efficient economic activity specialist.

Activity-component - it's skills, willingness to solve problems of economic focus, planing and organize economic activity, analyze and evaluate their performance, as well as a set of professionally important qualities of future skilled worker building profiles, such as: professional activity, responsibility, communication, tolerance, empathy, honesty, commitment to constant self-education and self-improvement, professional development and more.

These structural components determine the integrity and competence are studied closely. Each component can affect the development of other components. Provided aborted or insufficient formation of at least one component operation competence impossible.

Key words: economic competence; professional education; skilled workers; building profile; the structure of economic competence.

РОЩЕНЮК Алла Михайлівна. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДО ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЯ В АДАПТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

Мета статті присвячена результатам опитування майбутніх фахівців з ІТ вищих навчальних закладів щодо формування готовності до творчої самореалізації в адаптаційний період.

Ключові слова: майбутні фахівці з інформаційних технологій, адаптаційний період, творча самореалізація.

РОЩЕНЮК Алла Михайловна. РЕЗУЛЬТАТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ К ТВОРЧЕСКОЙ САМОРЕАЛИЗАЦИИ В АДАПТАЦИОННЫЙ ПЕРИОД

Цель статьи посвящена результатам опроса будущих специалистов по ИТ высших учебных заведений по формированию готовности к творческой самореализации в адаптационный период.

Ключевые слова: будущие специалисты по информационным технологиям, адаптационный период, творческая самореализация.

ROSHCHENIUK Alla Myhailivna. RESULTS OF FUTURE PROFESSIONALS FOR CREATIVE SELF-REALIZATION IN THE ADAPTATION PERIOD.

In the article the research results of future of IT professionals with higher education institutions to forming the creative self in the adaptation period. In this paper, attention is focused on the need to develop creative self is in adolescence.

In today's world of constant movement and great possibilities of success reaching people who are able to work on them, being able to think creatively and use their talents to pryktytsi. These skills are an indicator of actualization of an individual. This is to determine the components of the personal fulfillment of students in the adaptation period used: methodological samoaktualizatsiynyy test (to measure the level of self-actualization) and questionnaire Rogers and Diamond (to study the characteristics of social and psychological adaptation and associated features).

The study was conducted at the RSUH, NUWEE and Rivne technical colleges in the 2015-2016 year. As studied involved 82 first-year students of the Faculty of Applied Mathematics aged 17-19 years. Data processing and calculations were carried out using statistical package Statistica 6 programs.

The analysis may conclude that students EG to which was applied a set of pedagogical conditions

(stimulate positive motivation, creating a favorable environment adaptive information, informatization of basic training, the development of computer-oriented tasks) are formed of a higher level of cognitive needs; have higher rates of adaptation, values and creativity; have a higher ability to establish contacts with others, understand others; better adapted to the present, have a high level of emotional comfort; objectively evaluate their performance and conduct more independent.

Key words: future experts in information technology, adaptation period, creative self-realization.

ШУППЕ Людмила Володимирівна .ПРО СПЕЦИФІКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПОДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ РОМАНСЬКОЇ ФИЛОЛОГІЇ В УНІВЕРСИТЕТІ ВАЛЕНСІЇ

Місія університету Валенсії полягає у формуванні професіоналів в області іспанської, романської філології, компетентних у рішенні проблемних і нових задач європейського комунікативного і багатокультурного суспільства, а також у підтримці найбільш важливих на інтернаціональному рівні досліджень, які у подальшому зможуть впливати на перспективний розвиток і гармонізацію сучасного інформаційного суспільства. Іноватизація змісту і методів навчання бакалаврів романської філології, розширення форм заохочення їх до дослідницької діяльності сприяють швидкому розповсюдженню досягнень науки і культури, підтвердженню соціальної значущості демократичних цінностей суспільства у цілому і, зокрема, Валенсії.

Ключові слова: професійна підготовка, бакалаври романської філології, університет Валенсії, іноватизація змісту і методів навчання, формування культурологічної компетентності.

ШУППЕ Людмила Владимировна. О СПЕЦИФИКЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БАКАЛАВРОВ РОМАНСКОЙ ФИЛОЛОГИИ В УНИВЕРСИТЕТЕ ВАЛЕНСИИ

Миссия университета Валенсии заключается в формировании профессионалов в области испанской, романской филологии, компетентных в решении проблемных и новых задач европейского, коммуникативного и многокультурного общества, а также в поддержке наиболее важных на интернациональном уровне исследований, которые в дальнейшем смогут влиять на перспективное развитие и гармонизацию современного информационного общества. Инноватизация содержания и методов обучения бакалавров романской филологии, расширение форм поощрения их к исследовательской деятельности, способствуют быстрому распространению достижений науки и культуры, подтверждению социальной значимости демократических ценностей общества в целом и, в частности, Валенсии.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, бакалавры романской филологии, университет Валенсии, инноватизация содержания и методов обучения, формирование культурологической компетентности.

SHUPPE Liudmyla Volodymyrivna. ON THE PROFESSIONAL TRAINING OF THE ROMANCE PHILOLOGY BACHELORS SPECIFICS AT THE UNIVERSITY OF VALENCIA

The professional training of the Romance philology bachelors, particularly the Spanish philology, is usually carried out by the University of Valencia (Universidad de Valencia) that was founded in 1499 in Spain. Educational and professional program of the bachelors for the course «Hispanism: the Spanish language and literature» is intended for four years of studies, and implies having 240 credits (60 credits for the main subjects, 138 credits for the obligatory subjects, 30 credits for the optional subjects, 6 credits for the practical work, 12 credits for the bachelor thesis).

The practical work is considered an important and necessary method of teaching and professional training of the Spanish philology bachelors at the University of Valencia. There exist two types of practical work: educational and cognitive, which is optional. The main goal of the bachelors' educational practical work is giving them the opportunity of applying and expanding their background skills, abilities and specific knowledge on their own. The Spanish philology bachelors' practical work is intended for their acquiring general cultural, social and linguistic and intercultural competence that contributes to productive performing of their functional and professional duties in the field of intercultural communication and services.

The professional training of the Romance philology bachelors at the University of Valencia is characterised by high estimation of the following values: keeping to the genuine culture and language of Valencia; constant improvement of the teaching process organization types at different levels: bachelor—master—PhD; innovation of educational information, means, types and methods of training of students as future specialists; correspondence of the means of the education process organization with the social, cultural and economic progress; undisguised and just evaluation, equality, sympathy and mutual assistance; socially responsible work of both teachers and students.

At the University of Valencia all the Hispanism bachelors have before them a lot of special opportunities of personal, professional and career development, namely: participation in such programs as

Erasmus Mundus, Erasmus Prácticas, SICUE (Sistema de Intercambio entre Centros Universitarios Españoles) etc.; attendance of the linguistic policy course (learning of the Spanish, Valencian and English languages); attendance and participation in various social and cultural events (university sport competitions, charity fairs); attendance of the international scientific forums, conferences, workshops, exhibitions.

Key words: professional training, the Romance philology bachelors, University of Valencia, modernization of the contents and methods of teaching, culturological competence formation.

БЕВЗЮК Марина Сергіївна. СУТНІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

В статті розглянуто сутність взаємодії вчителя початкової школи з батьками дітей з особливим потребами в умовах інклюзивної освіти. Проведено аналіз психолого-педагогічної літератури. Висвітлено роль вчителя та батьків у навчанні дітей з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: підготовка вчителя, взаємодія, дитина з особливими потребами, інклюзивна освіта.

БЕВЗЮК Марина Сергеевна. СУЩНОСТЬ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ УЧИТЕЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ С РОДИТЕЛЯМИ ДЕТЕЙ С ОСОБЫМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ

В статье рассматривается сущность взаимодействия учителя начальной школы с родителями детей с особыми потребностями в условиях инклюзивного образования. Проведен анализ психолого-педагогической литературы. Освещена роль учителя и родителей в обучении детей с особыми образовательными потребностями.

Ключевые слова: подготовка учителя, взаимодействие, ребенок с особыми потребностями, инклюзивное образование.

BEVZYUK Marina Serhiivna. ESSENCE OF INTERACTION PRIMARY SCHOOL TEACHERS WITH PARENTS OF CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

In the article the essence of the interaction of elementary school teacher parents of children with special needs in terms of inclusive education. The analysis of psychological and educational literature. The role of teachers and parents in teaching children with special educational needs.

The question of introducing professional assistance to families of children with special educational needs yet is extremely topical in Ukraine, as the number of children from year to year. At the same time, the algorithm systemic support them and their families that would allow awaken in them a sense of security and prospects of operation for each family member is still not established.

Of particular importance, this problem becomes when considering the fact that productivity growth and education of the child with special needs depends on the quality of vital functions of the family, the position of parents, their ability to take their particular child and achieve its social adaptation.

Improving the education system by introducing an inclusive form of education requires a deep and comprehensive study of mental, physical and speech of people with disabilities. This involves creating an educational environment that meets the needs and abilities of each child, regardless of the features of psychophysical development. That is why the integration of Ukraine's education system into the world educational space, which is regulated by normative documents Bologna process particularly acute raises the problem of improving the efficiency of training highly qualified specialists, trained to the profession and the goals, content, tasks and technologies inclusive education in general and special institutions.

Key words: teacher training, interaction, a child with special needs, inclusive education.

ГАМЗА Анна Володимирівна. МЕТОДИКА РОБОТИ НАД ПРОЦЕСОМ ОПИСУ ДІЇ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ТЕКСТОТВОРЧИХ УМІНЬ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У статті теоретично обгрунтовано процес опису дії як основного компоненту вивчення дієслова у початковій школі на уроках української мови; означено фактори, які визначають важливість застосування дієслова у процесі створення власних текстів; доведено методичну значущість системи вправ, створених для ефективності формування текстотворчих умінь у молодших школярів; здійснено методичний поділ підготовчих завдань щодо формування навички текстотворення в учнів початкових класів на уроках української мови.

Ключові слова: опис, елемент дії, система мовних понять, одиниці мови та мовлення, дієслово, текст, текстотворчі вміння.

ГАМЗА Анна Владимировна. МЕТОДИКА РОБОТЫ НАД ПРОЦЕССОМ ОПИСАНИЯ ДЕЙСТВИЯ ПРИ ФОРМИРОВАНИИ ТЕКСТОТВОРЧЕСКИХ УМЕНИЙ У МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ

Серія: Педагогічні науки

В статье теоретически обосновано процесс описания действия как основного компонента изучения глагола в начальной школе на уроках украинского языка; отмечено факторы, которые определяют важность применения глагола в процессе создания собственных текстов; доказано методическую значимость системы упражнений, предназначенных для эффективности формирования текстотворческих умений у младших школьников; осуществлен методический раздел подготовительных задач по формированию навыков текстотворення в учащихся начальных классов на уроках украинского языка.

Ключевые слова: описание, элемент действия, система языковых понятий, единицы языка и речи, глагол, текст, текстотворческие умения.

HAMZA Anna Volodymyrivna. METHODOLOGY OF WORK PROCESS DESCRIPTIONS IN REGARD TO THE DEVELOPMENT OF TEXTASVARCHAR SKILLS OF YOUNGER STUDENTS

Objectives of primary schools are developing skills in pupils a meaningful, grammatically correctly Express their thoughts. The purpose of training consists in the acquisition of skill among primary school pupils to build coherent statements in accordance with the character of expression and stylistic colouring. Great value for improvements textilwerke the students is given to the analysis of the morphological content navalnogo text from the Ukrainian language. It is important to teach younger students based on the acquired skills of working with text to create coherent statements in accordance with the objectives and style of speech.

Analysis of scientific-methodological literature and practice of teaching shows that the verb is one of the main morphological units of study of the Ukrainian language, which is formed due to the expression of the action of the subject in accordance with the method, form, time and place of execution. Focusing on contemporary practice of teaching, it is worth noting that the verb represents an independent part of speech with its inherent semantic and grammatical features.

The theoretical side of studying of the term «verb» promotes methodological definition of the concept of «verb». M. S. Vashylenko notes that «the Verb is part of speech that indicates action or state of the subject and answers the questions of what to do? what to do? did? what would I do?». An important aspect of the study of the verb is the realization of the communicative function of language. We cannot investigate the process of testatorone in the process of learning the verb, not relying on the software requirements for elementary education. Respectively to each class, which deals with the verb performs one of the General didactic principles of the Ukrainian language: systematicity and consistency, a gradual increase of difficulties, and the like.

Based on the methodical views M. S. Vashulenka can say that the fundamental principle of the formation of textasvarchar skills is to work on a small text sample, in which younger students should be able to determine theme and main idea, divide the text into logically complete parts (introduction, main part, ending), and to develop the ability to choose a title to vkusnogo teacher liaison statements. The specifics of the study a descriptive function of the verb requires a detailed study regarding the work on the texts of the publicistic style of speech. Labeled statement proves the importance of practical exercises aimed at the formation of textasvarchar skills in the designated style.

So, working on training texts, younger students get knowledge about a verb as a morphological unit, which reflects a clear sequence of descriptions of actions of the person, phenomenon or object and contributes to its logical conclusion. Such methodological implementation of the use of the verb leads to the formation of coherent syntactic structures, united by a sense – create your own texts younger pupils.

Key words: description of the action element, the system of linguistic concepts, units of language and speech, verb, text, testators skill.

ГОРОХОВА Галина Іванівна. САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПЕРЕДУМОВА УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ

У статті обгрунтовано та розкрито сутність і зміст самореалізації особистості як однієї з передумов успішної професійної кар'єри; встановлено причини, які впливають на самореалізацію особистості в сучасних умовах, та провідні чинники динаміки кар'єрного розвитку; визначено стадії професійного розвитку та структуру й умови формування професійної самосвідомості; проаналізовано процеси кар'єрного розвитку та формування «Я-образів» в умовах становлення особистості професіонала; з'ясовано фактори успішної професійної кар'єри та суть кар'єрних орієнтацій в процесі самореалізації особистості на початковому етапі розвитку кар'єри.

Ключові слова: самореалізація, професійна кар'єра, професійний розвиток, саморегуляція, самопізнання, професійна ідентифікація, професійне самовизначення, професійна

самоактуалізація, кар 'єрні орієнтації.

ГОРОХОВА Галина Ивановна. САМОРЕАЛИЗАЦИЯ ЛИЧНОСТИ КАК ПРЕДПОСЫЛКА УСПЕШНОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КАРЬЕРЫ

Серія: Педагогічні науки

В статье обоснованы и раскрыты суть и содержание самореализации личности как одной из предпосылок успешной профессиональной карьеры; установлены причины, которые влияют на самореализацию личности в современных условиях, и ведущие факторы динамики карьерного развития; определены стадии профессионального развития, структура и условия формирования профессионального самосознания; проанализированы процессы карьерного развития и формирования «Я-образов» в условиях становления личности профессионала; выяснены факторы успешной профессиональной карьеры и суть карьерных ориентаций в процессе самореализации личности на начальном этапе развития карьеры.

Ключевые слова: самореализация, профессиональная карьера, профессиональное развитие, саморегуляция, самопознание, профессиональная идентификация, профессиональное самоопределение, профессиональная самоактуализация, карьерные ориентации.

HOROKHOVA Halina Ivanivna.. THE INDIVIDUAL'S SELF-REALIZATION AS A FACTOR OF THE SUCCESSFUL PROFESSIONAL CAREER

In the article the core and meaning of the individual's self-realization as one of the successful professional career factors were revealed and analyzed. There were also demonstrated the reasons influencing the individual's self-realization in the contemporary society and the leading factors of the career development dynamics. There were defined the professional development steps as well as the structure and criteria of the professional self-actualization formation. There were analyzed the career development steps and the «Me-concept» formation in the process of the individual's professional growth and found out the successful professional career factors and the core of career orientation in the individual's self-realization advance at the beginning of his/her career development.

The theoretical analysis gave an opportunity to conclude that the most essential problem in the individual's career development is a lack of his/her career orientations in the professional selfactualization under the modern working conditions. Such orientations are determined by individual's concept, talents, inducement, motives and values. A person follows them while choosing a career. The individual's career orientations are identified as individual's requirements to himself/herself as a professional and to his/her selected professional activity. Scholars observe career orientations as an important factor of the individual's career development dynamics and a constituent of the individual's general value orientation system which is formed by his/her experience and determine the purpose concerning an individual's career; his/her professional activity and work in general.

Key words: self-realization, professional career, career development, self-regulation, self-concept, professional identification, professional self-determination, professional self-actualization, career orientations.

ЄВДОКІМОВА-ЛИСОГОР Леся Анатоліївна. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ ДО МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ

У статті розглянуто сутність поняття «педагогічна технологія», особливості розробки технології підготовки фахівців сфери туризму до міжкультурного діалогу та її етапи.

Ключові слова: міжкультурний діалог, підготовка фахівців сфери туризму, педагогічна технологія, творчий розвиток фахівця.

ЕВДОКИМОВА-ЛЫСОГОР ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ Леся Анатольевна. ТЕХНОЛОГИИ *РАЗРАБОТКИ* ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ СФЕРЫ ТУРИЗМА К МЕЖКУЛЬТУРНОМУ ДИАЛОГУ

В статье рассмотрена сущность понятия «педагогическая технология», особенности разработки технологии подготовки специалистов сферы туризма к межкультурному диалогу и ее этапы.

Ключевые слова: межкультурный диалог, подготовка специалистов сферы туризма, педагогическая технология, творческое развитие специалиста.

YEVDOKIMOVA-LYSOHOR Lesia Anatoliivna. THEORETICAL FUNDAMENTALS OF EDUCATIONAL TECHNOLOGY DEVELOPMENT FOR PREPARING FUTURE PROFESSIONALS IN TOURISM TO INTERCULTURAL DIALOGUE

In this article theoretical fundamentals of educational technology development for preparing professionals in tourism to intercultural dialogue are considered. The concept of «educational technology» reproduces the multidimensionality of learning activities that requires its organization, implementation and management of itself and interaction of its members (lecturer student).

In preparing specialists in tourism to the intercultural dialogue during the study process of sociohumanistic disciplines, it is necessary to develop educational technology, based on person-centered, activity-communicative and technological approaches. On the basis of this educational technology, a gradual transition from direct management to co-management and then to self-management of students' educational activity is supposed by the teacher. The stages of educational technology (motivational and orientable, informative and cognitive, creative and dialogical, reflexive and value-based) will provide effective training of future specialists in tourism to the intercultural dialogue. At the motivational and orientable stage educational materials attract students' interest, stimulate cognitive functions, discussing situations, comparison, analysis and creative research work, reasoning and cooperation. At the informative and cognitive stages of educational technology, there should be the acquisition of knowledge on the parameters of different cultures of the world, as well as mastering the basics of professional activity, followed by the search for new knowledge, is supposed. Among the outcomes of creative and dialogical stages, there are skills of intercultural dialogue of the future experts in tourism with other cultures; creation and practical processing of situations of intercultural dialogue in the professional field that act as a precursor to gaining creative experience for fruitful cooperation in tourism. At the reflexive and valuebased stages, there are conditions for value-based attitude to the students themselves, their field of expertise and other cultures. Creation of intercultural communicative situations, which are close to the professional sphere of the future expert, provide independent and creative work of students.

The main outcome of this training technology is the development of creative potential in the process of learning, acquiring skills for dialogical communication, formation of professional and personal qualities of the subject.

Key words: intercultural dialogue, training in tourism, educational technology, creative development of the specialist.

КОМІРЕНКО Юрій Анатолійович. ПОЄДНАННЯ СУВОРОЇ ВИМОГЛИВОСТІ Й БАТЬКІВСЬКОЇ ЛЮБОВІ ЯК ПІДІРУНТЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТРАДИЦІЇ КАДЕТСЬКИХ КОРПУСІВ УКРАЇНИ СЕРЕДИНИ XIX – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЬ

У статті висвітлюється основоположна ідея виховної системи кадетських корпусів Наддніпрянщини, яка полягала в поєднанні двох принципів у ставленні педагогів до вихованців—суворої вимогливості й батьківської любові. Автором висувається думка про те, що на підставі означеної ідеї в кадетських корпусах, які функціонували в українських губерніях Росії у середині XIX— на початку XX століть, склалася своєрідна педагогічна традиція обумовлена базовими цінностями українського національного світогляду. Такий погляд на виховання суттєво відрізняв ці навчально-виховні заклади від решти корпусів Російської Імперії.

Ключові слова: кадетський корпус, виховання, педагогічна традиція, військова гімназія, реформи, кадети, «дух» корпусу, етнокультурне середовище, педагогічний колектив, система виховання.

КОМИРЕНКО Юрий Анатолиевич. СОЧЕТАНИЕ СТРОГОЙ ТРЕБОВАТЕЛЬНОСТИ И РОДИТЕЛЬСКОЙ ЛЮБВИ КАК ОСНОВА ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ТРАДИЦИИ КАДЕТСКИХ КОРПУСОВ УКРАИНЫ СЕРЕДИНЫ XIX – НАЧАЛА XX ВЕКОВ

В статье освещается основополагающая идея воспитательной системы кадетских корпусов Надднепрянщины, которая представляла собой сочетание двух принципов в отношении воспитателей к воспитанникам — строгой требовательности и родительской любви. Автор высказал мысль, что на основе этой идеи в кадетских корпусах, которые функционировали в украинских губерниях Российской Империи в середине XIX — вначале XX веков, сложилась своеобразная педагогическая традиция обусловленная базовыми ценностями украинского национального мировоззрения. Такой взгляд на воспитание существенно отличал эти учебновоспитательные заведения от других кадетских корпусов Российской Империи.

Ключевые слова: кадетский корпус, воспитание, педагогическая традиция, военная гимназия, реформы, кадеты, «дух» корпуса, этнокультурная среда, педагогический коллектив, система воспитания.

KOMIRENKO Yuriy Anatoliyevich. COMBINATION OF STRICT EXACTINGNESS AND PARENTAL LOVE AS THE FOUNDATION OF PEDAGOGICAL TRADITION OF CADET CORPS OF UKRAINE OF THE MIDDLE OF 19TH – BEGINNING OF 20TH CENTURY

The article covers the original idea of educational system of cadet corps of Dnipro Ukraine, which consisted in the combination of two principles in the attitude of the pedagogues to the pupils - strict exactingness and parental love. The author puts forward the thought that on the basis of the mentioned idea in cadet corps, which functioned in Ukrainian provinces of Russia in the middle of 19th – beginning of 20th century, distinctive pedagogical tradition formed conditioned by basic values of Ukrainian national ideology, connected with Ukrainian military and educational institutions of boarding school type, which united them as local pedagogical systems in the singe unit not only by the ties of typological nature, but also directly by the transfer of pedagogical experience. Mentioned tradition advantageously distinguished Ukrainian cadet corps from among the rest of military and educational institutions of boarding school type of Russian Empire. Specific for Ukrainian mentality respect to personal freedom and human dignity acted as that axial value, around which the atmosphere of interaction of pedagogues and cadets in the corps of Dnipro Ukraine was created, since on the basis of the collectivism, formalism and servile consciousness peculiar to Russian mentality essentially different preconditions of practical realization of European pedagogical conceptions appeared, which began to be actively implemented in the field of education after the abolishment of serfdom. The author of the article ascertains and substantiates the continuity between Ukrainian corps, since the students of the oldest of them held the positions of the directors of cadet corps of Dnipro Ukraine, representing the whole pleiad of the graduates of Poltava and Kyiv corps of 1850's, sixties and seventies, these are M. E. Deriuhin, L. Y. Kublytskyi-Piotukh, M. P. Popov, M. H. Popruzhenko, O. P. Pototskyi, M. O. Radkevych, A. M. Saranchov. All of them were developing pedagogical tradition of Ukrainian military and educational institutions, the specific character of which was conditioned by the combination of exactingness and love, as main criterion in the attitude of the to the tutors towards their students. This tradition originates from «good-natured severe system of life» of the oldest of the corps of Dnipro Ukraine – Poltava corps. The combination of severe exactingness and parental love created special type of a pedagogue, before which one had shame. Such approach to the education was extremely efficient, it as essential feature of educational system in Ukrainian corps, which was based on great esteem to a person, oriented the tutors to appeal not to the pain of punishment, but to the awakening in the students of the conscience and sense of shame, which contributed to moral development of Ukrainian cadets. The article on the basis of the appeal to different types of sources that throw light upon pre-revolutionary pedagogical practice of military educational institutions of Russian Empire, which were functioning in Ukrainian lands, in ethnopsychological aspect raises the issue of implementation in pedagogical practice of cadet corps of Dnipro Ukraine of the conception of educative study of German thinker Y. Herbart, which took place in 1860's in the context of their reforming into gymnasiums. Analysis and adequate estimation of national pedagogical heritage and experience in the field of military education have essential importance both for the development of the history of pedagogy and for the development of military science in Ukraine, and are connected with the issue of safety of national information environment and require unbiased scientific approach. The author, relying on official documents of Principal directorate of military educational institutions of Russian Empire, which had the status of regulations of state level, and the reviews on the history of development of Poltava and Kyiv cadet corps, ascertains that in the case of realization of the reform of D. Miliutin against a background of other province military gymnasiums advantageously stood out Ukrainian gymnasiums – those of Poltava and Kyiv. Their success is conditioned first of all by the fact that both pedagogical and students' staff in these educational institutions was represented mainly by the persons with Ukrainian mentality, in which the freedom of personality is basic worldview value. Such specific character of national conception of the world facilitated organic learning of successful realization in pedagogical practice of the conception of Herbart educative study.

Key words: military housing, education, a pedagogical tradition, a military school, reform, cadets, «the spirit» of the body, the ethnocultural environment, teaching staff, system of education.

ЛИСЕНКО Олена Анатоліївна. ІРЛАНДСЬКА НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА ВЧИТЕЛІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

У статті визначено роль та внесок Ірландської національної спілки вчителів (ІНСВ) у розбудову сучасної системи педагогічної освіти Ірландії. ІНСВ співпрацює з державними органами освіти з метою винайдення оптимальних шляхів вирішення проблем шкільної освіти, професійної підготовки педагогічних кадрів. Вагомим внеском ІНСВ у педагогічну освіту другого та третього ступенів є забезпечення педагогів початкової школи онлайн та очними курсами професійного вдосконалення з урахуванням досягнень останніх наукових досліджень.

Ключові слова: педагогічна освіта, професійна підготовка, педагогічні кадри, професійний розвиток.

ЛЫСЕНКО Елена Анатольевна. ИРЛАНДСКИЙ НАЦИОНАЛЬНИЙ СОЮЗ УЧИТЕЛЕЙ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ

Серія: Педагогічні науки

В статье освещены роль и вклад Ирландского национального союза учителей (ИНСУ) в развитие современной системы педагогического образования Ирландии. ИНСУ сотрудничает с государственными органами образования с целью определения оптимальных путей решения проблем школьного образования, профессиональной подготовки педагогических кадров. Весомым вкладом ИНСВ в педагогическое образование второй и третьей ступеней является обеспечение педагогов начальной школы онлайн и очными курсами профессионального совершенствования с учетом результатов последних научных исследований.

Ключевые слова: педагогическое образование, профессиональная подготовка, педагогические кадры, профессиональное развитие.

LYSENKO Olena Anatoliivna. IRISH NATIONAL TEACHERS` ORGANIZATION IN THE TRAINING OF TEACHING STAFF

The article highlights the role and the contribution of Irish National Teachers` Organization (INTO) into the development of teacher education system nowadays.

The Irish National Teachers` Organization (INTO)) plays a crucial role in teacher education of the Republic of Ireland. INTO cooperates with state education authorities (National Council for Curriculum and Assessment, the Department of Education and Skills and others) to find out the best solutions to the problems of school education, training of teachers. INTO presents its suggestions in conference reports, resolutions of Annual Congresses. Working out professional development courses, «INTO Learning» actively collaborates with university education departments and different educational organizations. «INTO Learning» conducts scientific research in the sphere of higher education, primary school education, continuous professional development of teachers.

Furthermore, INTO makes a significant contribution to the teacher education system of the second and third stages, providing primary school teachers with online and face to face professional development courses based on the results of recent research. Therefore, such professional development courses are considered to be an effective assistance and response to the urgent aspects of professional training of primary school teachers

In the modern world of information technologies the Internet communities play vital role in teacher education system of the country, promoting professional development of teachers. INTO is an example of such communities. With the help of Internet tools it assists teaching staff to get answers to the urgent issues of teacher education. INTO organizes forums, where teachers can share their ideas, exchange their practical experience and work out the optimal solutions to the burning problems of teacher and school education.

Moreover, INTO makes every effort to improve working conditions of teaching staff, promotes their interests in the community at the national level by providing necessary advice and assistance to its members. INTO works to preserve highly professional staff in teacher education system of the Republic of Ireland and motivates them to upgrade professionally.

Key words: teacher education, teacher training, teaching staff, professional development.

ЛЯШЕНКО Ростислав Олександрович. ОСОБИСТІСНА АКТИВНІСТЬ СТУДЕНТА В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

У статті проаналізовано фактори формування особистісної активності студента в умовах освітнього середовища. Розглянуто освітній простір особистості як особливий соціокультурний феномен. Досліджено взаємозв'язок особистісної активності студента з мотиваційною та потребнісною сферами та виокремлено особливості імплементації особистістю різних видів діяльності.

Ключові слова: особистість, активність, умови, мотивація, середовище, потреба, діяльність.

ЛЯШЕНКО Ростислав Александрович. ЛИЧНОСТНАЯ АКТИВНОСТЬ СТУДЕНТА В УСЛОВИЯХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ

В статье проанализированы факторы формирования личностной активности студента в условиях образовательной среды. Рассмотрены образовательное пространство личности как особый социокультурный феномен. Исследована взаимосвязь личностной активности студента с мотивационной и потребностно сферами и выделены особенности имплементации личностью различных видов деятельности.

Ключевые слова: личность, активность, условия, мотивация, среда, потребность, деятельность.

LIASHENKO Rostyslav Oleksandrovych. PERSONAL ACTIVITY OF THE STUDENT IN THE CONDITIONS OF EDUCATIONAL ENVIRONMENT

Серія: Педагогічні науки

The article analyzes the factors of formation of personal activity of students in conditions of educational environment. Educational space as special socio-cultural phenomenon has been considered. The interrelation between the personal activity of student motivation and need areas has been researched, peculiarities of implementation of individual features of different activities have been singled out. Changing views of students on the content and prospects of their subsequent professional activity is more intense in the process of preparation of the master. The participation of graduate students in purposeful activities to intensify personal activity has a close correlation with the growth of their professional selfactualization. Students who do not show professional motivation to participate in personal activity, characterized by significantly lower rates of their professional self actualization. Those deliberate motivated undergraduates participate in intense personal activity of professional self-actualization is an essential prerequisite educational objective of professional self-actualization students future teachersphilologists. In the modernization of education and training requirements for teacher social order of higher teacher education is the future of personal development expert who would be able to realize their potential in the independent professional and educational activities. Progress in the development of any activity is to introduce various improvements. In other words, any innovation in the field of activity is a modification of that activity. Given the current study found that each type of activity there is a natural limit innovation. It has been concluded that social activity, as the activity of the individual or specific social communities in terms of educational environment, presupposes the appropriate level of consciousness, awareness and understanding of the goals and objectives of the movement and activities of society and leads to the ability to generate activity-relationship to their solution, relevant levels of social literacy, civic responsibility and an appropriate level of culture.

Key words: personality, activity, conditions, motivation, environment, need, activity.

МУРОВАНА Ірина Володимирівна. РОЗВИТОК ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ КІРОВОГРАДЩИНИ В ПЕРІОД ПЕРЕБУДОВИ

У статті автором досліджено процес перебудови хореографічної освіти в загальноосвітніх навчальних закладах та позашкільних закладах естетичного спрямування Кіровоградщини. Проаналізовано проблеми становлення і розвитку дитячої хореографічної освіти краю наприкінці XX століття. Визначено вплив перебудови на організацію навчальновиховного процесу в хореографічних колективах області.

Ключові слова: перебудова, хореографічна освіта, хореографічні колективи, естетичне виховання.

МУРОВАНАЯ Ирина Владимировна. РАЗВИТИЕ ХОРЕОГРАФИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ КИРОВОГРАДЩИНЫ В ПЕРИОД ПЕРЕСТРОЙКИ

В статье автором исследован процесс перестройки хореографического образования в общеобразовательных учебных заведениях и внешкольных учреждениях эстетического профиля на Кировоградщине. Осуществлен анализ проблемы становления и развития детского хореографического образования края в конце XX столетия. Определено влияние процессов перестройки на организацию учебно-воспитательного процесса в хореографических коллективах области.

Ключевые слова: перестройка, хореографическое образование, хореографические коллективы, эстетическое воспитание.

MUROVANA Iryna Volodymyrivna. THE DEVELOPMENT OF CHOREOGRAPHIC EDUCATION OF KIROVOHRAD REGION IN THE PERIOD OF PERESTROIKA

The process of reconstruction of choreographic education in secondary schools and extracurricular educational institutions of the region has been examined by the author in the article. The problems of formation and development of children's choreographic education in Kirovohrad region at the beginning of the XXI century have been analyzed. The essence of the notion «modernization» and its features have been defined in the article.

Choreographic education of Kirovohrad region is a component of the system of choreographic education of Ukraine. Expansion of network of choreographic educational institutions and a significant increase in number of children's choreographic collectives in the region have become an important factor in choreographic education, formation of human qualities and special skills.

In Ukraine a new concept of art education which is to improve the quality of art-aesthetic education of youth is formed. The update of the education sector, the advancing and innovative development, improvement of professional skills of dance teachers, approbation of innovative methods in the activities of

dance groups have become the priority approach. The fundamental change in the forms, methods and content of the educational process has occurred. Training in such dance teams gained the increasing popularity in the late 90's and early 2000's; circles of modern choreography were created in large quantities. The educational process was strongly slowed down by the lack of software, lack of a clear structure for the teaching of choreographic modern trends, which in some way affected the perfection of the acquired knowledge, skills and abilities of the pupils. Subsequently, the educational and qualification level of managers allowed developing, improving and expanding of the content and forms of work, stimulating the search for excellence.

The requirement for the introduction of a systematic approach in the educational process has become one of the attributes of the educational modernization. The principle of consistency was based on building a system of choreographic education with the definition of learning objectives, contents and forms, principles and methods, diagnostic results.

The principle of humanization of education, the priority of which was the development of creative personality of a child, the creation of the conditions for the implementation of the inclinations, the formation of artistic-aesthetic tastes and preferences had become a very important concept in educational activity.

The differentiated approach in teaching, independent work on the implementation of creative tasks, positive emotional motivation in the mastery of subjects of a choreographic profile have become the important features of the modernization of education.

The end of the XX – the beginning of the XXI centuries can be called the start of the formation of professional choreographic education, the transition from initiative to create choreographic groups on the basis of educational institutions as well as innovative and significant shift in the development of choreographic education in the region of that very period.

Key words: choreographic education, notion reconstruction, choreographic vocabulary.

ПЕТРОВА Світлана Ігорівна. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ

Уведення нових освітніх стандартів, входження України в Болонський процес стимулюють формування нових підходів і розробку принципово нових критеріїв якості освіти. У статті розглядається суть і зміст змішаного навчання, розглянуто та виділено основні переваги використання технологій змішаного навчання у професійній підготовці майбутнього вчителя.

Ключові слова: професійна підготовка; підготовка майбутнього вчителя; методи навчання; технології змішаного навчання; формування професійної компетентності.

ПЕТРОВА Светлана Игоревна. ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕХНОЛОГИЙ СМЕШАННОГО ОБУЧЕНИЯ В ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ-ФИЛОЛОГОВ

Введение новых образовательных стандартов, вхождение Украины в Болонский процесс стимулируют формирование новых подходов и разработку принципиально новых критериев качества образования. В статье рассматривается суть и содержание смешанного обучения, рассмотрены и выделены основные преимущества использования технологий смешанного обучения в профессиональной подготовке будущего учителя.

Ключевые слова: профессиональная подготовка; подготовка будущего учителя; методы обучения; технологии смешанного обучения; формирование профессиональной компетентности.

PETROVA Svitlana Ihorivna. USING BLENDED LEARNING TECHNIQUES IN THE PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF FUTURE ENGLISH TEACHERS.

Ukrainian higher education formation today is one of the most important socio-economic and socio-cultural problems. The "National Doctrine of Ukrainian Education in the XXI Century" emphasizes the need for fundamentally new level of quality in professional training in Higher School. A specialist must be able to work using new techniques in today's multicultural and informational society. New educational standards implementation, Ukrainian joining the Bologna process stimulates the formation of new approaches and the development of innovative educational quality criteria.

The article deals with the possibilities of using the model of blended learning as a means of future English teachers' professional development. The traditional form of teaching is outdating and needs reconsidering. Blended learning is a successful combination of e-Learning, traditional classroom and autonomous study. We believe that usage of blended learning techniques will enable the future teachers to develop their skills and to upgrade their knowledge.

Blended learning should be based on a specially created on-line course as a part of the whole methodological complex. In the article we suggest the model of blended learning based on traditional classes and on-line course. One may find techniques for developing professional skills.

The aim of the article is to show how the techniques of blended learning can be used for linguistic skills formation. The article contains concrete examples of blended technique usage on one of the topics.

Серія: Педагогічні науки

Key words: professional training; future teachers training; teaching methods; blended learning techniques; professional competence formation.

УШАКОВА Юлія Вікторівна. ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН У ДИСПЕТЧЕРІВ АЕРОНАВІГАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК СКЛАДОВА БЕЗПЕКИ ПОЛЬОТІВ

У статті проаналізовано визначення «мотивації» у різних авторів. Досліджена проблема формування мотивації до вивчення професійно-орієнтованих дисциплін у диспетчерів з аеронавігаційного забезпечення. Розглянуті педагогічні умови формування мотивації до вивчення професійно-орієнтованих дисциплін у диспетчерів з аеронавігаційного забезпечення.

Ключові слова: мотивація, професійно-орієнтовані дисципліни, інженер з аеронавігаційної інформації.

УШАКОВА Юлия Викторовна. ФОРМИРОВАНИЕ МОТИВАЦИИ К ИЗУЧЕНИЮ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННЫХ ДИСЦИПЛИН У ДИСПЕТЧЕРОВ АЭРОНАВИГАЦИОНННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ БЕЗОПАСНОСТИ ПОЛЁТОВ

В статье проанализированы определения «мотивации» у разных авторов. Исследована проблема формирования мотивации к изучению профессионально-ориентированных дисциплин у диспетчеров аэронавигационного обеспечения. Рассмотрены педагогические условия формирования мотивации к изучению профессионально-ориентированных дисциплин у диспетчеров аэронавигационного обеспечения.

Ключевые слова: мотивация, профессионально-ориентированные дисциплины, инженер аэронавигационной информации.

USHAKOVA Yulia Viktorovna. FORMATION OF MOTIVATION TO STUDYNG OF THE PROFESSIONALLY ORIENTED DISCIPLINES AT TRAFFIC CONTROLLER OF AIR NAVIGATION PROVIDING AS A COMPONENT SAFETY OF FLIGHT

The article analyzes the definition of «motivation» by different authors. The problem of motivation to study professionally oriented disciplines in the traffic controller of air navigation providing. The pedagogical conditions of motivation to study professional-focused disciplines in the traffic controller of air navigation providing. By now, performed an analyze of existing researches about students motivation to look at the problem from different viewpoints, to have an understanding about motivation sources and form my own opinion about some most common motivating ways. Motivation as a part of higher education is a set of needs, attitudes, interests satisfied by learning activities and encourages for being a good professional in the future. Motivation is probably the most important factor that educators can target in order to improve learning. With regard to students, very little if any learning can occur unless students are motivated on a consistent basis. The student must have access, ability, interest, and value education. The teacher must be well trained, must focus and monitor the educational process, be dedicated and responsive to his or her students, and be inspirational. Students ideally should have many sources of motivation in their learning experience in each class.

Key words: motivation, professionally oriented disciplines, engineering aeronautical information.

ХАЙДАРІ Наталія Ігорівна. ШКОЛА-ПАНСІОН РАГБІ (RUGBY SCHOOL) — ЗАКЛАД ЕЛІТНОЇ ПРИВАТНОЇ ОСВІТИ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

У статті здійснено аналіз діяльності однієї з найвідоміших приватних шкіл-пансіонів Великої Британії — Рагбі (Rugby School), що представляє собою найяскравіший зразок елітної освітньої установи. Автором розкрито особливості організації навчання та виховання в школі, що заклала основи привілейованої, елітної освіти у країні. Рагбі — це сучасний приватний пансіон, в якому, поруч з інноваціями, поважають вікові академічні традиції. З'ясовано, що елітні школи-пансіони у Великій Британії — це відкриті недержавні навчальні заклади, як правило, найбільші та найстаріші школи-пансіони, які підтримують зв'язок з університетами, мають схожу історію заснування, традиції тощо, метою яких є розкриття індивідуальних особливостей учня, формування активної, відповідальної за свої рішення та вчинки особистості, що в результаті налаштовує на самовиховання та високі морально-духовні й суспільні потреби.

Ключові слова: школа-пансіон Рагбі (Rugby School), елітна освіта, елітні приватні школипансіони, «public schools» (паблік скулз), Велика Британія.

ХАЙДАРИ Наталья Игоревна. ШКОЛА-ПАНСИОН РАГБИ (RUGBY SCHOOL) – ЗАВЕДЕНИЕ ЭЛИТНОГО ЧАСТНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ВЕЛИКОБРИТАНИИ

Выяснено, что элитные школы-пансионы в Великобритании — это открытые негосударственные учебные заведения, как правило, самые большие и самые старые школыпансионы, которые поддерживают связь с университетами, имеют похожую историю основания, традиции и т.д., целью которых является раскрытие индивидуальных особенностей ученика, формирование активной, ответственной за свои решения и поступки личности, в результате настраивает на самовоспитание и высокие морально-духовные и общественные потребности.

Ключевые слова: школа-пансион Рагби (Rugby School), элитное образование, элитные частные школы-пансионы, «public schools» (паблик скулз), Великобритания.

HAIDARI Nataliya Igorivna. BOARDING SCHOOL RUGBY – ELITE PRIVATE EDUCATION IN THE UNITED KINGDOM

This article provides an analysis of one of the most famous private boarding schools UK – Rugby (Rugby School), which is the most striking example of elite educational institutions. The author of the features of training and education in schools, which laid the foundations of a privileged, elite education in the country. Rugby – a modern private pension, which, along with innovation, respect secular academic traditions. The school employs highly qualified personnel. Academic school is very strong. Every year a large number of graduates entering Oxford and Cambridge. Famous for a strong teaching staff and brilliant faculties of music, drama and art.

It was found that elite boarding schools in the UK-a public private schools, usually the largest and oldest boarding schools that communicate with universities, have a similar story foundation, traditions, etc., aimed at disclosing individual student characteristics, the formation of active and responsible for their decisions and actions of the individual, due to self-configure and high moral, spiritual and social needs.

Rugby School offers a classical education based on the study of Latin, Greek, ancient history, modern foreign languages and mathematics. The College also provides ample opportunities for the development of science and objects of aesthetic cycle.

Traditionally, the elite private colleges, boarding the UK are the main areas such education, religious education, which includes religious education and spiritual and moral development of the individual student; civic education, its primary purpose of education puts Patriot - their school and their country; sports training that includes not only the physical development of the student, but also contributes to the education of students wrestling skills, rallying students, development of healthy competition between the «houses» (structural associations of teachers and students); aesthetic education that promotes students' aesthetic outlook and taste.

Today, the UK contribution to world educational heritage, fostering cultural and scientific relations are of great interest to the scientific community of Ukraine education and education in British schools. Education UK, which has evolved over several centuries, is a system that is tested by time and history, successfully functioning and is subject to strict high quality standards.

Key words: boarding school Rugby (Rugby School), education elite, elite private boarding schools, «public schools» (public scholes), United Kingdom.

ЦАРЕНКО Анна Вікторівна. ПРОФЕСІЙНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У КОНСТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Сучасний розвиток освіти вимагає фахівця нової генерації, котрий здатний творчо втілити поставленні перед ним освітні завдання, розвиватись та використовувати новітні технології, розуміти значення своєї професії та відповідально відноситись до об'єкта співпраці. Тому одним із важливих завдань вищого навчального закладу є розроблення та удосконалення методів формування професійно відповідального фахівця. У статті розкрито підходи до розуміння професіоналізму, професійної відповідальності та професійної відповідальності педагога і вчителя початкових класів зокрема.

Здійснений аналіз теоретичних основ дослідження феномену педагогічної відповідальності у філософській, психологічній та педагогічній науках дає підстави розуміти під цим явищем системоутворювальну професійну якість. На підставі здійсненого аналізу основних підходів учених щодо розуміння сутності феномену «відповідальності» узагальнено та розкрито зміст основних дефініцій.

Ключові слова: професіонал, професіоналізм, професійна відповідальність, професійна відповідальність фахівия, професійна відповідальність учителя.

ЦАРЕНКО Анна Викторовна. ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ В КОНТЕКСТЕ ПОДГОТОВКИ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ

Современное развитие образования требует специалиста нового поколения, который

способен творчески воплотить поставленные перед ним образовательные задачи, развиваться и использовать новейшие технологии, понимать значение своей профессии и ответственно относиться к объекту сотрудничества. Поэтому одной из важных задач высшего учебного заведения является разработка и совершенствование методов формирования профессионально ответственного специалиста. В статье раскрыто подходы к пониманию профессионализма, профессиональной ответственности и профессиональной ответственности педагога и учителя начальных классов в частности.

Серія: Педагогічні науки

Проведенный анализ теоретических основ исследования феномена педагогической ответственности в философской, психологической и педагогической науках дает основания понимать под этим явлением системно образовавшееся профессиональное качество. На основании проведенного анализа основных подходов ученых к пониманию сущности феномена «ответственности» обобщенно и раскрыто содержание основных дефиниций.

Ключевые слова: профессионал, профессионализм, профессиональная ответственность, профессиональная ответственность специалиста, профессиональная ответственность учителя.

TSARENKO Anna Viktorivna. PROFESSIONAL RESPONSIBILITY IN THE CONTEXT OF FUTURE TEACHER TRAINING

Modern development of education requires a specialist of new generation, who is able to perform his educational tasks with creativity, to develop and use the newest technologies, to understand the value of his/her profession and to treat the object of his collaboration with respect and liability. Therefore one of important tasks of higher educational establishments is to develop and improve methods of forming a professionally responsible specialist.

The paper deals with the approaches to interpreting and understanding such notions as professionalism, professional responsibility and professional responsibility of a teacher, primary school teacher in particular.

The analysis of theoretical foundations of the study of pedagogical responsibility in philosophical, psychological and pedagogical sciences gives reason to understand this phenomenon as a system-forming professional quality. On the basis of the performed analysis of scientists' basic approaches to understanding the essence of the phenomenon of responsibility the content of basic definitions is generalized and summarized.

Professionalism is an integration quality of a specialist who has a set of the mostly used qualities for achieving professionally qualitative work performance, who is a master of his business, which has been transformed by a person from his frequently performed work into his profession. Professional responsibility is an integrative quality of a personality, which is reflected in high-quality, timely, good faith performance of duties and readiness to be responsible for the result of one's actions.

Teacher's professional responsibility is an integrative quality of the individual, which requires not only moral, but professional qualities as well, which is displayed in the initiativeness, independence, desire for self-improvement, devoted pedagogical work and requires responsibility to the internal (conscience) and external authorities (parents, staff, pupils).

Professional responsibility in the broadest sense is the quality of the individual who is in the process of constant development which requires compliance with social norms and rules, is displayed in the moral and legal attitude to his/her duties, characterized by initiativeness, good faith, high quality, punctuality in performing actions, anticipation of consequences of his/her deeds, willingness to take responsibility for his / her work.

Key words: professional, professionalism, professional responsibility, specialists' professional responsibility, teachers' professional responsibility.

ЧЕРНІЧЕНКО Людмила Анатоліївна. ДОСВІД ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОГОПЕДІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.

У статті розглядається та теоретично обгрунтовується досвід інноваційної діяльності логопедів дошкільних навчальних закладів в умовах інклюзивної освіти. Розкрито зміст арттерапевтичних технологій; кріотерапії; «Су - Джок» терапії та інформаційних технологій навчання. Також описано практичне застосування цих інноваційних технологій у інклюзивних дошкільних начальних закладах.

Ключові слова: арт-терапія, кріотерапія, «Су-Джок» терапія, інформаційні технології навчання, інноваційна діяльність, інклюзивна освіта.

ЧЕРНИЧЕНКО Людмила Анатольевна. ОПЫТ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЛОГОПЕДОВ ДОШКОЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ В УСЛОВИЯХ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ.

В статье рассматривается и теоретически обосновывается опыт инновационной деятельности логопедов дошкольных учебных заведений в условиях инклюзивного образования. Раскрыто содержание арт-терапевтических технологий; криотерапии; «Су - Джок» терапии и информационных технологий обучения. Также описано практическое применение этих инновационных технологий в инклюзивных дошкольных учебных заведениях.

Ключевые слова: арт-терапия, криотерапия, «Су-Джок» терапия, информационные технологии обучения, инновационная деятельность, инклюзивное образование.

CHERNICHENKO Lyudmila Anatoliivna. EXPERIENCE INNOVATION SPEECH THERAPIST PRESCHOOL EDUCATION IN TERMS OF INCLUSIVE EDUCATION.

The current state of special education is characterized by certain changes and reforms. In particular, improving the content of education, introducing new innovative forms of children with special needs, new psychological and pedagogical means of correction and compensation deficiencies phonetic and phonemic, grammatical processes inherent to children in this category. The importance is the question on the definition of persons with disabilities as equal enrolled among their peers.

The establishment of democratic principles in Ukrainian society, active implementation of inclusive education promotes mass creativity speech therapists. They meet children's interests and overall development of children with special educational needs, often away from established patterns, seek and find such methodological approaches that provide a high level of knowledge and skills of all children.

Now there are many different specialized technology training and education of children. These techniques are innovative, interesting that develop, enrich, diversify children's lives and provide opportunity to study a massive pre-school children with special educational needs.

Therefore, in this article we consider theoretically justify and experience innovation speech therapists pre-schools in terms of inclusive education. Reveal the content of art therapy technologies; cryotherapy; (Su - Jock) therapy and information technology training. Describes the practical application of innovative technologies in inclusive preschool educational establishments.

Key words: art therapy, cryotherapy, "Su-Jok" therapy, information technology education, innovation, inclusive education.

МАКОВЄЙ Раду Григорович. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЛОВОЇ ГРИ ЯК ІНТЕРАКТИВНОГО МЕТОДУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ ТРАНСПОРТНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВНЗ.

У статті визначено сутність, специфіку та методичне забезпечення ділових ігор як важливої форми навчання студентів транспортних спеціальностей іншомовному спілкуванню. З'ясовано чинники, базовий рівень знань студентів нефілологічного профілю, професійно орієнтований характер фаху студентів, специфіку їхнього світогляду тощо, що дозволяють підготувати й провести ділову гру.

Ключові слова: сучасні методи навчання, ділова гра, функції ділової гри, методичне забезпечення ділових ігор, організація ділової гри.

МАКОВЕЙ Раду Григорьевич. ОРГАНИЗАЦИЯ ДЕЛОВОЙ ИГРЫ КАК ИНТЕРАКТИВНОГО МЕТОДА ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ СТУДЕНТОВ ТРАНСПОРТНЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ ВУЗОВ.

В статье рассматривается сущность, специфика и методологическая поддержка деловой игры как важной формы обучения студентов транспортных специальностей иноязычному общению в высшей школе. Исследована специфика методического обеспечения деловой игры, содержание и цель игры по иностранному языку. Отмечается, что деловая игра может помочь достичь учебных, образовательных и развивающих целей коллективной деятельности студентов в процессе обучения иностранному языку. Определены факторы, профессионально ориентированный характер специальности студентов для подготовки и проведения деловой игры.

Ключевые слова: современные методы обучения, деловая игра, элементы деловой игры, методологическая обеспечение деловых игр, организация деловой игры.

MACOVEI Radu Grygorovych. THE ORGANIZATION OF BUSINESS GAMES AS AN INTERACTIVE METHOD OF LEARNING FOREIGN LANGUAGES STUDENTS OF TRANSPORT SPECIALTIES IN HIGHER INSTITUTIONS.

The essence, specifics and the guidance of business games as an important form of teaching foreign

language communication to students in higher school of specialties is specified in the given article. Investigated the specifics of methodological support of the business game that provides for the availability of educational and scientific materials and the design ones, the content and the goal of organizing a game at a foreign language lesson of the student audience is studied. It is noted that the business game can help achieve the academic, educational and developmental purposes in the collective activity of students of transport specialties in higher institutions in learning a foreign language. There were revealed the factors, the professionally oriented nature of students' profession, etc., which make it possible to meticulously organize and conduct a business game.

Серія: Педагогічні науки

Key words: modern teaching methods, business game, business game features, methodological support of business games, business game organization.

ЩЕРБИНА Світлана Володимирівна. РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ВИВЧЕННІ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМП'ЮТЕРА

Сучасні події в контексті вивчення іноземної мови свідчать про тенденцію до розвитку комунікативної компетенції у студентів. Дана робота представляє огляд літератури, пов'язаної із застосуванням комп'ютерів у вивченні іноземної мови з метою розвитку навичок комунікативної компетенції.

Ключові слова: комунікативна компетенція, вивчення іноземної мови, інтегративний підхід, навчальне середовище, зворотний зв'язок.

ЩЕРБИНА Светлана Владимировна. РАЗВИТИЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ В ИЗУЧЕНИИ ЯЗЫКА С ПОМОЩЬЮ КОМПЬЮТЕРА

Современные события в контексте изучения иностранного языка свидетельствуют о тенденции к развитию коммуникативной компетенции студентов. Данная работа представляет обзор литературы, связанной с использованием компьютеров в изучении иностранного языка с целью развития навыков коммуникативной компетенции.

Ключевые слова: коммуникативная компетенция, изучение иностранного языка, интегративный подход, обучающая среда, обратная связь.

SHCHERBYNA Svitlana Volodymyrivna. COMPUTER ASSISTED LANGUAGE LEARNING IN THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE COMPETENCE

Recent development in foreign language education have indicated a trend towards the development of communicative competence among foreign language students. This paper provides the review of the literature concerning the use of CALL as a means of promoting the acquisition of communicative competence in the foreign language and culture.

Providing experiences for contact with language in context may prove difficult for foreign language teachers. Constrained by lack of sufficient access to the target culture, teachers often rely on textbooks and classroom materials in teaching language. These materials may not necessarily provide the required environment for the acquisition of communicative competence.

The goals of communicative competence demand that teachers and students should be familiar with and knowledgeable of the target language and culture. Recent technological multimedia tools, which utilize audio-visual formats, can provide many of the contextual cues that traditional textbook formats cannot. The linear nature of textbooks affords students a rather restricted experience of the content and does not allow for navigational freedom or interactivity that modern technological tools provide learners. Contrary to multimedia formats, traditional textbooks, linear and non-interactive, may not provide the appropriate context for the acquisition of communicative competence.

Computer Assisted Language Learning, or CALL, has became increasingly popular within the foreign language domain. Recently researches have begun investigating CALL and its benefits in promoting the acquisition of competence in the second language and culture. Educational multimedia software products include electronic textbook, slide library, guided tour, light table, or a reference library.

The review of the literature concerning integrative CALL environments for foreign language learning indicates that much more research is necessary before the nature of this context can be fully understood in its relation to the acquisition of foreign language classroom, the transfer of power from teacher to learner has emerged as an important trend, indicating a shift from teacher controlled learning to student initiated investigation. Another theme arising from the literature regards the ability of multimedia environments to provide learners with authentic content that is carefully manipulated to meet their individual needs.

Key words: communicative competence, foreign language learning, integrative approach, learning environment, feedback.

УЛИЧНИЙ Ігор Любомирович. ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ ПРОФОРІЄНТАЦІЇ В СИСТЕМІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У статті відзначено роль інновацій в системі освіти та у сфері професійної орієнтації молоді. Доведено необхідність формування ефективних механізмів професійного самовизначення особистості. Охарактеризовано роль та основні завдання профільного навчання, його психологічний супровід. Розкрито доцільність створення освітніх округів та ресурсних центрів професійної орієнтації. Окреслено перспективні напрями запровадження інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій у сфері професійної орієнтації.

Ключові слова: освітня діяльність, педагогічна інновація, професійна орієнтація, професійне самовизначення, профільне навчання, освітній округ, інформаційно-комунікаційні технології.

УЛИЧНЫЙ Игорь Любомирович. ИННОВАЦИОННЫЕ СРЕДСТВА ПРОФОРИЕНТАЦИИ В СИСТЕМЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье отмечена роль инноваций в системе образования и в сфере профессиональной ориентации молодежи. Доказана необходимость формирования эффективных механизмов профессионального самоопределения личности. Охарактеризована роль и основне задачи профильного обучения, его психологическое сопровождение. Раскрыта целесообразность создания образовательных округов и ресурсних центров профессиональной ориентации. Обозначены перспективные направления внедрения инновационных информационно-коммуникационных технологий в сфере профессиональной ориентации.

Ключевые слова: образовательная деятельность, педагогичесая инновация, профессиональная ориентация, профессиональное самоопределение, профильное обучение, образовательный округ, информационно-комуникационные технологии.

ULYCHNYI Igor Lyubomyrovych. INNOVATIVE MEANS OF PROFORENTATION IN THE SYSTEM OF PEDAGOGICAL EDUCATION

The effectiveness of the youth's vocational guidance system is conditioned by the use of modern innovative means. Today, effective mechanisms of professional self-determination are needed, in the process of which a person must compare his future professional status with life values. Innovative development of education involves the introduction of profile training, the main task of which is to promote vocational guidance and self-determination of high school students, the socialization of students, the implementation of psychological and pedagogical diagnosis on the readiness for making independent decisions related to professional development. The main forms of psychological support for profile training are professional diagnostics, professional counseling, and profanational work. An innovative model of education management and vocational guidance work is the creation of educational districts. It is advisable to work as resource centers of professional orientation in the composition of educational districts, this allows to establish cooperation with the psychological service, to coordinate the career guidance work of pedagogical kolleiviv, parents and the public. Among the main functions of the resource center for the vocational guidance of young people should be allocated: the implementation of professional information about the profession and specialty, which are in demand in the regional labor market; The provision of individual information and reference and professional consultations using elements of psychological support, as well as an in-depth professional diagnostic survey to develop the ability to compare their individual characteristics with the requirements of the profession to a person, professional selection and professional selection; Conducting professional counseling psychodiagnostics in order to determine professional interests, qualities and professional suitability with application of the obtained data in the acquisition of educational classes (groups) of educational institutions; The provision of psychological support and the implementation of correction of professional self-determination. Innovative information and communication technologies in the field of vocational guidance are defined as new, original technologies (methods, means, methods) for the creation, transmission and preservation of career guidance materials and the technology for organizing and supporting career guidance work (traditional, electronic, remote, mobile). Communication and computer networks, purposefully, systematically and consistently implemented in educational practice. rientatsionnoy the latest information technologies is one of the most effective ways to increase its efficiency.

Key words: educational activity, pedagogical innovation, professional orientation, professional self-determination, profile education, educational district, information and communication technologies

ШТАНЬ Ольга Олексіївна. ЕТАПИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ М. Л. ДОВГОПОЛЮКА

У статті висвітлено основні етапи педагогічно-організаторської діяльності багатогранної постаті - Матвія Довгополюка. Окреслено питання впливу на розвиток Охтирського дитячого містечка. Детальне вивчення джерел творчості, формування чітких педагогічних поглядів,

соціально-педагогічних ідей, а також управлінської діяльності структуровано триетапно. Багаторічним досвідом створено оптимальні умови для навчання і виховання національно свідомої, всебічно розвиненої особистості.

Серія: Педагогічні науки

Ключові слова: М. Л. Довгополюк, етапи педагогічної діяльності, керівник Охтирського дитячого містечка, освітня та організаційна діяльність.

ШТАНЬ Ольга Алексеевна. ЕТАПЫ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ М. Л. ДОВГОПОЛЮКА

В статье отражены основные этапы педагогическо-организаторской деятельности многогранной фигуры - Матфея Довгополюка. Определены вопросы влияния на развитие Ахтырского детского городка. Детальное изучение источников творчества, формирование четких педагогических взглядов, социально-педагогических идей, а также управленческой деятельности структурировано трехэтапно. Многолетним опытом созданы оптимальные условия для обучения и воспитания национально сознательной, всесторонне развитой личности.

Ключевые слова: М. Л. Довгополюк, этапы педагогической деятельности, руководитель Ахтырского детского городка, образовательная и организационная деятельность.

SHTAN Olha Oleksiyivna. STAGES OF PEDAGOGICAL ACTIVITY M. L. DOVGGOPOLYUK

The article analizes the main stages of pedagogical and organizational activities of multifaceted personality – Matviy Dovgopolyuk. The question of influence on the development of Okhtyrka children's town. A detailed studying of the sources of creativity, the formation of the clear pedagogical beliefs, sociopedagogical ideas, as well as the management activities structured in three stages. Years of experience have created the optimal conditions for learning and upbringing of nationally conscious, comprehensively developed personality. During its work M. Dovgopolyuk managed to form a creative team. The organization of education in Okhtyrka children's village in line with the ideas of formation of Ukrainian national school 20-ies of the XXth century the Purpose of pedagogical activity M. L. Dovgopolyuk was the creation of optimum conditions for education and upbringing of nationally conscious, comprehensively developed personality. The study of pedagogical activity N. L. Dovgopolyuk gave the opportunity to establish that work in the Ukrainian Academy of agricultural Sciences was logical-a logical extension of his academic achievements. He expressed pedagogical views are built on the principles of humanism, national education, defining the dominant role of labour education in the process. Thus, years of experience teaching and organizational activities enabled him not only to teach and educate hundreds of children, form the teaching staff but also contribute to the development of a national school.

Key words: M. L. Dovgopolyuk, the stages of pedagogical activity, the head of the Okhtyrka children's town, educational and organizational activities.

ШКАТУЛА Олександр Павлович. КІБЕРЗАГРОЗИ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ

Стаття аналізує вплив кіберзагроз на курсантів під час їх навчально-пізнавальної діяльності. Вказується, що агресія Росії проти України призвела до активізації загроз, спрямованих на зміну світогляду українців. У ході підготовки до навчальних занять курсанти активно використовують Інтернет, що підтверджується даними соціологічного опитування та одночасно потрапляють під деструктивний інформаційний вплив. Це може негативно позначитися на їх моральному стані, когнітивній, емоційно-вольовій сфері та фізичному здоров'ї. Запропоновано заходи забезпечення захисту курсантів від кіберзагроз.

Ключові слова: Інтернет, кіберпростір, кібербезпека, кіберзагроза, курсанти ВНЗ; світогляд, навчально-пізнавальна діяльність.

ШКАТУЛА Александр Павлович. КИБЕРУГРОЗЫ УЧЕБНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КУРСАНТОВ

Статья анализирует влияние киберугроз на курсантов во время их учебно-познавательной деятельности. Указывается, что агрессия России против Украины привела к активизации угроз, направленных на изменение мировоззрения украинцев. В ходе подготовки к учебным занятиям курсанты активно используют Интернет, что подтверждается данными социологического опроса и одновременно попадают под деструктивное информационное воздействие. Это может негативно сказаться на их моральном состоянии, когнитивной, эмоционально-волевой сфере и физическом здоровье. Предложены меры обеспечения защиты курсантов от киберугроз.

Ключевые слова: Интернет, киберпространство, кибербезопасность, киберугроза, курсанты ВУЗОВ; мировоззрение, учебно-познавательная деятельность.

SHKATULA Alexander Pavlovich. CYBER THREATS OF EDUCATIONAL AND COGNITIVE ACTIVITIES OF CADETS

The article deals with issues related to the presence of threats in the cyberspace awaiting cadets during educational and cognitive activities. It is pointed out that the conduction of a hybrid war by Russia against Ukraine has led to the intensification of threats aimed at changing the belief system of Ukrainians, substitution of concepts, values, moral principles. This situation arises concerns not only in the scientific community. In the state apparatus of Ukraine, the basic legal acts in the field of ensuring cyber security were put into effect.

According to the data of the sociological survey of cadets conducted, Internet resources are actively used by them while preparing for training sessions. Although cadets are aware of possible threats in the network, as a whole, they think little about ensuring their own cyber security. The information found in the network instantly becomes legitimized and is used by them without checking it for reliability in other sources.

Attention is focused on the fact that this can lead to destructive changes in the semantic, motivational and emotional spheres of servicemen, which in the era of hybrid wars takes on special danger. In particular, it is pointed out that during cognitive activities accompanying their work on the Internet, cadets are exposed to information influence in various ways: media reports, images, audio and video provocative content, comments.

It is noted that frivolous attitude to information obtained from the Internet can adversely affect the world outlook, morale, emotional sphere and physical health of future officers.

In order to facilitate the protection of the cadets' mentality from cyber threats, the article suggests some ways to ensure it: administrative, organizational, belief system; the author also expresses the opinion of necessity to introduce training courses and disciplines aimed at studying the safe behavior in cyberspace.

Key words: internet, cyber space, cyber security, cyber threat, cadets, belief system, educational and cognitive activities.

БОЙКО Наталя Олександрівна. ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАСОБАМИ РЕФЛЕКСОЛОГІЇ У КИІВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ НАРОДНОЇ ОСВІТИ

У статті розкрито особливості рефлексологічного напрямку, який передбачає глибоке розуміння вихователем природи вихованців, їхніх індивідуальних рис та можливостей, повагу до особистості дитини, турботу про її гармонійний розвиток. Гуманізація виховання потребує ставлення до кожного вихованця як до неповторної особистості, суб'єкта вільного розвитку, виходячи із сукупності знань про людину. На основі вивчення архівних документів розглянуто рефлексологію як навчальний предмет у підготовці педагогічних працівників в Київському інституті народної освіти. КІНО представляє собою певний, конкретно-історичний вид вищого навчального закладу, який був створений разом з іншими інститутами народної освіти в структурі вищої школи УСРР у 1920-ті роки. Проаналізовано програму практичних занять з педології та програму з експериментальної психології для студентів КІНО.

Ключові слова: рефлексологія, навчальний предмет, Київський інститут народної освіти, програма викладання предмету, підготовка педагогічних працівників

БОЙКО Наталья Александровна. ПОДГОТОВКА ПЕДАГОГИЧЕСКИХ РАБОТНИКОВ СРЕДСТВАМИ РЕФЛЕКСОЛОГИИ В КИЕВСКОМ ИНСТИТУТЕ НАРОДНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье раскрываются особенности рефлексологического направления, которое предусматривает глубокое понимание воспитателем природы воспитанников, их индивидуальных особенностей и возможностей, уважение к личности ребенка, заботу о его гармоничном развитии. Гуманизация воспитания требует отношения к каждому воспитаннику как к неповторимой личности, субъекта свободного развития, исходя из совокупности знаний о человеке. На основе изучения архивных документов рассмотрено рефлексологию как учебный предмет при подготовке педагогических кадров в Киевском институте народного образования. КИНО представляет собой определенный, конкретно-исторический вид высшего учебного заведения, который был создан вместе с другими институтами народного образования в структуре высшей школы УССР в 1920-е года. Проанализировано программу практических занятий по педологии и программу по экспериментальной психологии для студентов КИНО.

Ключевые слова: рефлексология, учебный предмет, Одесский институт народного образования, программа преподавания предмета, подготовка педагогических кадров.

BOYKO Natalia Oleksandrivna. TRAINING OF PEDAGOGIC STAFF USING REFLEXOLOGY IN KYIV INSTITUTE OF PUBLIC EDUCATION

The reflexology movement in pedagogic science was formed in the twenties of the XX century in Ukraine. All the leading scientific and educational forces were on reflexology position. A new scientific revolution, a new stage in pedagogy started. The main reason of this was the critical state of pedagogic science, which rejected the old model and needed a new foundation, its own methodological basis. The article describes the peculiarities of reflexology movement which provides a deep understanding of the student's nature, their individual features and capabilities, respect for the children's personality, taking care of their harmonious development. Humanization of education requires relating to every student as to unique personality and as to the subject of free development. Reflexology as a science of human behavior experimentally studied manifestations of human activity, among them our psyche as the highest expression of reflex activity. Regarding the child the reflexology created a special science — pedagogic reflexology which based on the knowledge of the child's physiology and anatomy. Its aim was to efficiently organize all children's life and upbringing according to the conditioned and unconditioned reflexes. Based on the study of archival documents reflexology is considered as a subject in the training of pedagogic staff in Kyiv Institute of Public Education. Kyiv Institute of Public Education was a specific, concrete historical kind of the university, which was established together with other institutions of public education in the structure of high school in USSR in the 1920s. Kyiv Institute of Public Education included three departments: political education, social education and basic department. The article deals with the main activities of each department. The author analyzes the program of practical classes in pedology. The students considered such notions as observation, experiment; studied various experimental techniques and methods. A teacher in details studied the plan of research of child's personality. In addition to work of the students with children Workshop on pedology was also held in kindergartens, orphanages. The results of students' examinations of children were arranged in the form of the report and discussed at practical classes with the supervisor.

Key words: reflexology, a subject that Kiev Institute of national education, the programme of teaching, training of teaching staf.